

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

„Kmetška zveza“ tolaži želje ljudstva.

»Kmetška zveza« v Mariboru kot strokovna organizacija malokmetijstva je z ozirom na proračun dravske banovine za leto 1931-32 poslala 27. januarja t. l. spomenico finančnemu in poljedelskemu ministru in g. ministru predsedniku v Beograd in g. banu v Ljubljano. Spomenica uvodoma opisuje težko gospodarsko stanje našega kmeta ter nadaljuje tako-le:

»Iz tega jasnega žalostnega temelja moramo gledati na banovinski proračun in ga prilagoditi obstoječim razmeram. Nepobitno jasno je, da so že pred dvema letoma ob ugodnejših gospodarskih razmerah državna uprava in oblastne uprave z okrajnimi zastopi in občinami do meje možnosti obremenile z dajatvami kmetško ljudstvo. Skrajno neugodni gospodarski razvoj torej nujno zahteva za ljudstvo znižanje dajatev in državna uprava je to deloma za leto 1931 upoštevala. Prosimo, da ji jasno in energično sledi tudi banska uprava na tej poti.

Nujno prosimo za izdatnejše znižanje banovinskih doklad k državnemu davku na zemljarino in znižanje davka na hiše, oproščene državnega neposrednega davka po členu 32. točka 15. zakona o neposrednih davkih ter znižanje takse na sečno gozdov, dalje za znižanje banovinske trošarine na vino ter reformo taks na živinske potne liste.

Absolutno potrebno pa je izpremeniti in omiliti dajatve za cestni fond, ker nove nameravane obremenitve ne uničijo le predvidenih malih državnih olajšav, temveč tvorijo pretežke nove dajatve, ki so za malokmetijstvo ter kmetško ljudstvo vobče neznosne.

V jasnem dokazu obremenitve po pravilniku o kuluku navajamo konkreten (stvarni) primer davkoplačevalca A. F. iz Šetarove. Ta plača v občinah:

1. Šetarova: osnovni davek D 1195.82, doklad Din 1160.
2. Zamarkova: osnovni davek D 54.14, doklad Din 59.—.
3. Zgornji Žerjavci: osnovni davek Din 52.35, doklad Din 33.—.

Po predvidenih predpisih bi moral plačati kuluka kot odkup:

1. za Šetarovo 1 enota = 4 dni, banovini 12 dni = Din 240.—, občini 12 dni = Din 240.—, skupaj za leto 1930 Din 480.—.
2. za Zamarkovo 1 enota = 1 dan, banovini 3 dni = Din 60.—, občini 3 dni = Din 60.—, skupaj za leto 1930 Din 120.—.
3. za Zgornje Žerjavce 1 enota = 1 dan, banovini 3 dni = Din 60.—, občini 3 dni = Din 60.—, skupaj za leto 1930 Din 120.—.

Torej za malo posestvo v treh občinah samo za leto 1930 Din 720.—. Ker se predvideva plačilo za leto 1930 in za l. 1931, torej Din 1440, kar je več nego skupni celotni enoletni državni zemljiški davek.

Kakor tega posestnika, zadene plačilo ogromno večino vseh drugih naših maloposestnikov, ker ima posebej v Prekmurju, v Slovenskih goricah, v Halozah, na Murskem in Dravskem polju pretežna večina kmetovalcev svojo posest v najmanj dveh občinah. Vsi kmetovalci, obrtniki in delavci bodo morali samo iz naslova kuluk prispevati na novo okroglo 50 do 120% na državne direktne davke, ne oziraje se na ostale občinske in banovinske doklade. Pač jasnem dokazu, da ta dajatev ni več davek, ki bi bil znosen, tudi če bi se občina popolnoma odrekla svojemu delu dajatve.

Ta nova dajatev ima svoje glavne trdote v dejstvu, da:

1. ne tvorijo za ocenitev enote podlage krajevne razmere, kajti pretežna večina kmetov in kmetških delavcev ne zasluži na dan 20 Din.
2. Predvideva po zakonu najvišjo možnost obremenitve, kar je ob opisanih razmerah in dejstvih nemogoče in

upravno neprimerno, saj naša sosednja savska banovina predvideva samo najnižjo dovoljeno možnost.

3. Obremenitev je regresivna, namesto progresivna (z rastočimi dohodki se sorazmerno ne stopnjuje, marveč nazaduje) in torej ne odgovarja gospodarsko-socijalnim zahtevam.

4. Zahteva se plačilo za eno leto nazaj, kar je pri fizičnem izvrševanju (vršenju telesnega dela) nemogoče, v denarni dajatvi pa pretežko, ker nihče s tem ni računal.

Iz navedenih razlogov nujno prosimo, da se to novo nameravano breme izdatno izpremeni in ublaži, kajti sicer nastopi z obubožanjem tudi skrajno nezadovoljstvo in demoralizacija pri izvrševanju davčne obveznosti.

Isti razlogi nas silijo, da prosimo za ukinitve nameravanih taks na vprežno živino. Poleg skrajno težkega gospodarskega položaja našega malokmetijstva govori za opustitev tega načrta tudi težka in predraga tehnična izpeljava, ki zahteva mnogo šikan od strani naših izvršujočih faktorjev. To prošnjo tembolj utemeljuje dejstvo, da cene živini rapidno padajo in bi upeljale te takse živino še bolj razvrednotiti.

Popolnoma se zavedamo težav in dolžnosti, ki jih ima banska uprava, a povdarjati moramo, da izredna gospodarska stiska zahteva izredno budžetiranje (proračunanje izdatkov in dohodkov) in skrajno varčnost. Naše malokmetijstvo je trenutno bolnik in bolnik ne more biti nosilec bremen, temveč mora tvoriti za svojo ozdravitev sam le breme. Zato prosimo, da se o-

Poljski zunanji minister Zalesky

Nemški zunanji minister dr. Curtius

značena bremena uki...jo, odnosno izdatno zmanjšajo (osebito določbe o kuluku in taksa na vprežno živino), nujno pa za napredek in ozdravitev potrebne produktivne investicije izvršijo s posojili. Druge možnosti ni, ako nečemo upropastiti in demoralizirati našega malokmetijstva in ako hočemo približno doseči višino ter ohraniti temelje napredka pri naših sosedih na severu in na zapadu.

Iz temeljitega poznavanja razmer izvirajo naše prošnje in globoka ljubezen do naše banovine in države jih narekuje, zato prosimo, da se uvažujejo.

IZ RAZNIH DRŽAV

V DRUGIH DRŽAVAH

Presenetljiva odkritja v Italiji. Celo Evropo je presenetila vest, da je moral za pet let v prognanstvo na Liparske otoke največji Mussolinijev prijatelj Gualino. Gualino je ustanovitelj družbe za izdelovanje surove svilé v Turinu. Gualino je svojčas nabral denar, s katerim je napravil Mussolini svoj pohod na Rim, s katerim je prišel fašizem na oblast. Gualino je tudi pozneje podpiral fašizem z neverjetno visokimi milijonskimi svotami. Po Parizu razglašajo, da je bil Gualino prepeljan v prognanstvo radi tega, da bi ga ne bilo treba dati zaslišati, ker bi ta skrahirani bogataš fašizem lahko osramotil pred celim svetom. Splošno se pa govori, da se je povspel fašizem v Italiji do oblasti ne s pomočjo oborožene sile, ampak Gualinovih milijonov. — Čitatelje bi seveda zanimalo, zakaj je moral tak podpornik fašizma na Liparske otoke? V Parizu so doživeli v zadnjem času strahovit bančni polom, pri katerem je udeleženi veliko levčarskih politikov z bivšim francoskim ministrskim predsednikom Tardieujem vred. Francosko umazano zadevo, pri kateri je bil znatno udeležen tudi Mussolinijev največji prijatelj Gualino, preiskuje posebna preiskovalna komisija, ki bi bila zaslišala tudi Gualina, da ga ni skrila italijanska vlada pod odejo prognanstva na Liparske otoke.

Na zadnjem zasedanju Društva narodov v Ženevi je Curtius nastopil radi zatiranja nemških manjšin na Poljskem. Zalesky je branil stališče Poljske. Med obema državama posreduje Anglija. (Razlaga slik na 1. strani.)

Nova francoska vlada. Dne 27. januarja je bila sestavljena pod predsedstvom Lavalova nova francoska vlada, ki št. je 30 članov in sicer 18 ministrov in 12 državnih podtajnikov. V vladi je 5 senatorjev in 25 poslancev. Vlada ni koncentracijska (tj. vseh st. nk), ampak iz meščanske desnice, ki se ne bo mogla dolgo držati. Rešila bo le najnujnejše posle, v prvi vrsti bo sprejela proračun. V parlamentu bo razpolagala z malenkostno večino, ki lahko odreče vsak trenutek. Tudi v sedajni vladi je ostal Briand zunanji minister

in je s tem zajamčeno nadaljevanje mirovne politike.

Iz nemirne Indije. Zaključku londonskih posvetovanj glede ureditve Indije je sledila pomilostitev Gandija, ki je bil v Pooni izpuščen iz zaporov dne 27. januarja. Iz Poona se je peljal v Bombay, kjer se je vršilo veliko manifestacijsko zborovanje. Gandhi je izjavil na zboru, da zapušča ječo brez jeze na Anglijo in da je pripravljen razpravljati z angleškimi poslanci o ureditvi bodočih odnosov med Indijo in Anglijo. Politični krogi v Indiji priznavajo, da je ustvarila londonska konferenca ozračje, v katerem je mogoče sodelovanje vseh indijskih strank pri delu za indijsko ustavo. Indijski nacionalisti zahtevajo splošno pomilostitve in radi te zahteve je došlo med njimi in policijo na več krajih do ostrih spopadov.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Visoko odlikovanje zagrebskega nadškofa. Zagrebski nadškof dr. A. Bauer je slavil dne 29. januarja 20letnico, kar je nadškof v Zagrebu. Dne 28. januarja je posetil jubilaranta v njegovem dvorcu kralj Aleksander, ki se mudi zadnje dni v Zagrebu, in mu je izročil najvišje odlikovanje z besedami: »Prevzvišeni! Najvišje odlikovanje, ki ga imam, vam ga dam, Karadžordževo zvezdo I. razreda.« Nadškof se je zahvalil z ginjenostjo in vso prisrčnostjo. Nj. Velč kralju za izkazano mu čast.

Društvo narodov med Indijanci pred 200 leti. Leta 1623 je predlagal Parižan Emerik Cruce, naj bi končala vojne organizacija Društva narodov, ki bi imela svoj sedež v Benetkah, predsednik bi bil rimski papež, podpredsednika pa turški sultan in francoski kralj, manjši narodi bi imeli le posvetovalno pravico. Predno je došlo do evropske organizacije Društva narodov, so ga osnovali jezuiti med Indijanci Severne Amerike pred 200 leti in kojega cilj je bil: onemogočiti neprestano bratomorno klanje med indijanskimi plemeni. Leta 1700 je povabil guverner tedajne ameriške nove Francije odposlance indijanskih plemen v mesto Montreal. Parlament rdečkožcev se je zbral z 1300 udeleženci v častnem dvorišču, ki je bilo v svrhu sprave dograjeno zunaj mesta. Kot tolmači so nastopali misijonarji. Dne 4. avg. 1701 je podpisalo mir 38 indijanskih plemen in zapečatil ga je francoski guverner. Najstarejše Društvo narodov je bilo zgoraj osnovano pred 200 leti med — divjimi Indijanci.

Sedemdesetletnica nekdanjega urednika našega lista.

Pretekli teden — dne 27. januarja — je obhajal sedemdesetletnico svojega rojstva pč. gospod Franc Korošec, nad

župnik pri Sv. Križu pri Rog. Slatini. Sedemdeset let — to je dolga doba. — Tem pomenljivejša je ta obletnica in tem bolj je vredna, da se nje tudi javnost spominja, ako je bila ta dolga življenjska doba napolnjena z delom, s plemenitim in koristnim delom. In g. nadžupnik Franc Korošec je vedno bil mož dela, izvirajočega iz najplemenitejše vneme za verske in narodne ideale. Župna cerkev Sv. Križa in visoko versko in moralno stanje svetokriške nadžupnije to spričujeta pred svetom. Škofijska nadoblast je to priznala ter ga v dokaz tega priznanja leta 1925 imenovala za konsistorialnega svetnika. Triindvajset let prej (leta 1902) pa ga je slavni hrvatski škof dr. Strossmayer imenoval za svojega konsistorialnega svetnika ter s tem odlikoval njegov veliko duhovniško vnetost in njegovo plamtečo jugoslovansko navdušenje.

»Slovenski Gospodar« ima še posebne razloge, da se spominja jubilarja g. Franca Korošca. Naš list je v svoji številki z dne 8. februarja 1894 prinesel pod naslovom »Duhovniške spremembe« vest, da je č. g. Franc Korošec, kaplan v Cirkovcah, poklican za učnega prefekta v dijaško semenišče v Mariboru. Poleg te svoje dolžnosti je vršil gospod Korošec še drugo velevažno delo: bil je urednik »Slovenskega Gospodarja«. Mnogo se je trudil ter radevolje svoje velike sposobnosti porabil za list, ki ga je visoko dvignil. Pod njegovim uredništvom se je začel tisti dvig lista, ki ga je potem neki drug Korošec izpopolnil ter dovedel do višine. V svoji številki z dne 28. aprila l. 1898 je namreč »Slovenski Gospodar« objavil vest, da je g. Anton Korošec premeščen kot učni prefekt v dijaško semenišče v Mariboru. S tem je naš list dobil za urednika g. Antona Korošca, bivšega slovenskega političnega voditelja in bivšega ministrskega predsednika naše države. Istega dne (28. aprila) je, kakor je poročal naš list v svoji številki z dne 12. maja 1898, dospel gospod Franc Korošec kot nadžupnik k Sv. Križu, kjer je bil 1. maja slovesno inštaliran od g. stolnega kanonika dr. Ivana Mlakarja, svojega prednika v uredništvu »Slovenskega Gospodarja«.

Ob sedemdesetletnici p. č. g. nadžupnika Franca Korošca »Slovenski Gospodar« svojemu nekdanjemu uredniku iskreno čestita ter srčno želi, da bi mu bil še prav dolgo let čitatelj, prijatelj in pospeševatelj!

★

NOVICE

Danes priložen koledar. Vsem našim naročnikom smo v tej številki priložili koledar »Slovenskega Gospodarja« za leto 1931, izdelan na platnu. Ker je za novo leto že itak bil priložen en stenski koledar, je koledar »Slovenskega Gospodarja« prirejen tako, da ga lahko uporabiš kot stenski ali tudi kakor

žepni koledar. Kdor ga hoče nositi v žepu ali v denarnici, si ga naj zgane sam. Opozorjamo tudi na napise, ki so na zunanjih straneh koledarja.

Umril je na Dunaju č. p. Janez Sterbak, minorit, stari in zvesti naročnik našega »Slovenskega Gospodarja«. — Nad 50 let bivajoč med samimi Nemci si je ohranil do pozne starosti (75 let) ljubezen do svojega materinega jezika. Številnim znancem, prijateljem in rojakom se priporoča pokojni gospod v molitvah!

Rojstno hišo admiral Tegetthoffa podirajo. Avstrijski admiral Tegetthoff, ki je naklestil Italijane v pomorski bitki pri otoku Lisa, je bil rojen v Mariboru v hiši na oglu Slovenske in Gosposke ulice. Hišo je kupila lani Oblastna hranilnica z obvezo, da bode zgradila na njenem mestu novo poslopje. Dne 24. januarja so začeli podirati Tegetthoffovo rojstno hišo.

Roparski napad v Mariboru. 75letnega prevžitarja Mihaela Perkolič iz Cirkovc je napadel zvečer v Mariboru na Aleksandrovi cesti neznan moški in mu prizadjal težke poškodbe na roki. Iztrgal mu je iz žepa listino in izginil v smeri proti Krčevini. Ranjenega Perkoliča so prepeljali v mariborsko bolnico.

Drog ubil otroka. V Počehovi pri Mariboru so postavljali v torek dne 27. januarja droge za napeljavo električnega toka. Nenadoma se je drog, ki je že stal v jami, prevrnil in oplazil z zadnjim koncem po glavi v bližini se igrajočega petletnega delavskega sinčka Frančka Vabič. Težko poškodovanega fantka so prepeljali v bolnico — kjer je kmalu umrl.

Določitev pristojbin za splošno bolnico v Mariboru. Ministrstvo socijalne politike je z veljavnostjo od dne 1. januarja 1931 določilo sledeče bolnične pristojbine: za III. oskrbni razred Din 32.50, za II. razred Din 100, za I. razred Din 130. Državni in banovinski nameščenci in upokojenci imajo po č. 112 uradniškega zakona pravico do brezplačnega zdravljenja v III. oskrbnem razredu in ki želi biti oskrbovan v višjem razredu, morajo plačati za II. razred razliko 67.50 Din in za I. razred Din 97.50 Din. Za oskrbo v II. in I. razredu mora biti v vsakem slučaju založena v naprej in vedno za 10 dni kavcija v višini 10dnevne oskrbne pristojbine. Stranke, ki so oskrbne stroške po prejšnji nižji tarifi že plačale ali pa prejele račune po prejšnji tarifi, bodo morale naknadno doplačati razliko na novo pristojbino od 1. januarja 1931 dalje.

Kap je zadela na sredini Frankopaneve ulice v četrtek dne 29. januarja, neznano, krog 60 let staro žensko. Neznano mrtvo so prepeljali v mrtvašnico na Pobrežju in še niso ugotovili, kdo in odkod da je.

Občina spremenila ime. Občina Lajtersberg pri Mariboru se bo odslej imenovala občina Košaki.

Vlom v župnišče. V noči od 27. na 28. januarja je bilo vlomljeno v župnišče v Slovenjgradcu. V župnijski pisarni je odprl vlomilec s škarpami srednji predal pisalne mize, kjer so bili ključki od blagajne. Iz blagajne je od-

nesel 10.000 Din, ki so bili pripravljeni kot odpošiljatev za razne cerkvene potrebe. Vrednostni papirji, knjižice so ostale. Vlomilec je po omarah vse razmetal, obleke ni odnesel, pač pa uro, ki je bila v blagajni in shranjena kot najdena. Vlom je bil radi tega mogoč, ker je bil slovenjgraški gospod župnik Čížek v Ljubljani pri zasedanju banskega sveta. Kuharica ropota ni čula, ker ima spalnico na drugem koncu župnišča.

Nenavadno lovsko srečo je imel gospod Maks Oslovnik, ki je ujel dne 20. januarja t. l. v lovskem rajonu gospoda Ivana Kupljen, veleposestnika v Trbonjah pri Vuzenici, pravcato belo lisico z lepimi rujavimi očmi, nosom in repom. Le žal, da ni bila živa. Takega plena še Trbonjčani niso videli.

Vlom v zidanico. Na Slamnjaku pri Ljutomeru je bilo vlomljeno skozi okno v zidanico graških dominikancev. Vlomilci so vse razmetali, ker so stikali za denarjem, katerega je bil vzel prejšnji dan oskrbnik seboj. Odnegli so nekaj obleke, precej perila, sladkorja, kave in moke.

Uboj. V Sakušaku pri Ptujju so slavili domači praznik in ob tej priliki je prišlo do krega in nazadnje še do pretepa. Ivan Šegula je smrtno sunil z nožem Leopolda Čeha. Ubijalca so izročili orožniki ptujskemu sodišču.

Dva nevarna moška, ki sta poskušala vlom v tovarne vagone na postaji v Rajhenburgu v noči od 24. na 25. januarja, je orožništvo prijelo ter zaprlo.

Pozor pred cigani! V Trbovljah je napovedala ciganka gostilničarki Amaliji Rasberger, da bode kupila gostilno na Hrvaškem in bo s tem kupom obogatela. Nekaj dni za to prerokbo se je oglasil pri Rasbergerjevi v hrvatskega seljaka preoblečen cigan, ki jej je zapal, da je v Zaprešiču na prodaj krčma in on bo prevzel ulogo posredovalca. Krčmarica je res šla na lim, se odpeljala v Zaprešič in vzela seboj 50.000 Din. Preoblečeni cigan je vodil žrtev tako dolgo okrog, dokler jej ni ugrabila ciganka torbico z denarjem. Rasbergerjeva je prijavila tatvino 50.000 Din orožnikom, ki so takoj dognali, da je bil posredovalec preoblečen cigan Miško Nikolič, mož ciganke Kate, ki je napovedala krčmarici srečo. Dejanski stan je ugotovljen, a izginili so cigani s tisočaki vred.

S kolom preko trebuha. V vasi Podlipa na Raki je bila gostija in so fantje po stari navadi voglarili. Okrog 10. ure zvečer je prišel mimo tudi 25-letni posestniški sin Alojzij Gorenc iz Dolge Reke. Nekdo mu je zastavil s kolom pot. Gorenc je hotel rabiti orožje, a je prejel z vso silo s kolom udarec preko trebuha. Drugi dan po udarcu je čutil močne bolečine in domači so ga spravili v bolnico v Brežice, kjer je podlegel poškodbi.

Hud potres v Albaniji. Dne 28. januarja je obiskal Albanijo hud potres, ki je porušil 700 hiš v Korči. Mnogo oseb je bilo ubitih ter ranjenih.

60 vodnih letal nad Atlantskim Oceanom. Italijani se nameravajo letošnje spomlad podati preko Atlantskega Oceana s 60 vodnimi letali in pristati v Newyorku. Poleta se bo udeležilo tudi

11 letal, ki so obiskala pred kratkem Brazilijo.

Največji zrakoplov gradijo v Akronu ameriške Zedinjene države. Zračni velikan bo dolg 240 m.

Usodepolna kino-predstava. V rumunskem kraju Georovesti je predvajal potujoči kino film, v katerem brzi na videz lokomotiva s polno paro proti gledalcem. Veliko obiskovalcev je videlo prvič film, so se železniškega stroja na platnu tako ustrašili, da so udrli proti izhodu in je bilo 12 oseb težko ranjenih. Potujoči kino je moral v galopu iz vasi.

Bitka v zraku. Da se ne ustrašijo ameriški tihotapci z alkoholom no bene nevarnosti, nam priča dogodek nad severoameriškim mestom Los Angeles. Nad mestom sta se prikazali na enkrat dve letali. Iz ropota propelerjev je bilo natanko slišati pokanje strojne puške. Eden aeroplan je preganjal drugega, ki je napravil par vijug ter izginil za temnim oblakom. Aeroplan preganjalec je še krožil nekaj časa nad mestom, a se je moral spustiti brez uspeha na zemljo. Ko so letalo pregledali, so izsledili skozi peruti več lukenj. Šlo je za aeroplan finančne straže, ki je preganjal tihotapce v zraku, pa so se postavili s strojnico.

Najtežji mož umrl. V Portlandu v severoameriški državi Indijana je umrl pred kratkem na svetu najtežji mož. Bil je to Jurij Butherworth, ki je dosegel starost 62 let in je tehtal 225 kg. Njegova potovanja so povzročila precej skrbi železniški upravi. Vlaki, v katerih se je vozil najtežji Jurij, so imeli vsikdar zamudo, vendar ne radi teže potnika, ampak ker so bili koldvori oblegani od ljudskih množic, ki so hotele videti na lastne oči najtežjega človeka.

Ekspedicija na motornih kolesih skozi Libijsko puščavo. Angleški oficirji, ki so dodeljeni manjši postojanki v zapadnem Egiptu, so se lotili pred kratkem ekspedicije na motornih kolesih skozi Libijsko puščavo, da so preiskali neizmerno peščeno pokrajino zapadno od reke Nil. Potovanje je trajalo 5 tednov. Raziskovalci so sledili karavanski poti, ki pričenja pri oazi Kufra, in so prevozili v celem 5200 km. Peljali so se preko popolnoma neznane peščene ravni med Owenat in Selima. Najtežavnejša je bila vožnja po pesku v okolici Siwa. To nepregledno peščeno morje je odkril leta 1874 afrikanški raziskovalec Bolts, vendar ga ni prehodil. Južno od peščenega morja pelje cesta, po kateri so potovale v prejšnjih časih karavane s suznji. Najbolj čudno je, da so te karavane prehodile 500 km v 14 dneh, ne da bi se bile med potjo poslužile kakega studenca. Leta 1924 se je lotil polkovnik Forth s kamelami prehoda preko puščave, a mu ni uspelo. Polkovnik je izjavil, da je prehod izključen. Pet let za oberstom se je podala na isto pot skupina angleških častnikov, vendar se je morala po prehodu 45 km vrniti. Največja ovira petih najnovejših angleških motociklistov je bilo peščeno morje. Po trdem pesku so vozila motorna kolesa s hitrostjo 70 km, po razvalovljeni peščeni ravni so morali ofi-

Prihod Nj. Vel. kralja Aleksandra v in kraljice Marije v Zagreb.

cirji tri dni kolesa peš tiščati. Ekspedicijska je komaj in komaj ušla smrti.

»Sežiganje« snega. Za odstranitev snega z ulic nemškega mesta Königsberg je naročila mestna uprava 3 stroje, v katerih sneg takorekoč zgori. — Sneg zmečejo v veliko in premakljivo kad, ki je podkurjena s koksom, katerega stalno razgreva motor na veter. Trije omenjeni stroji stopijo toliko snega in poženejo vodo v kanale, nego bi opravilo isto delo 30 konjskih upreg. Nova iznajdba pospešuje delo in prihrani mnogo delavskih moči.

Pri obledeli, sivorumenkasti barvi kože, motnih obeh, slabem počutku, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naranče »Franz Josef grenčice«. V zdravniški praksi se »Franz Josef voda« radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josefove grenčice« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Resen opomin, ki nas spominja, da je že skrajni čas, tudi za zdravje kaj ukreniti, so — bolečine. Nešteto ljudi muči revmatizem, trganje v sklepih, živčne bolečine, trganje, zbadanje, glavobol, zobobol itd., drugi trpijo od slabosti in drugih obolenj, ali vendar imamo tudi veliko število takih ljudi, kateri so se znali vseh teh muk obvarovati. Že čez 34 let v mnogih krajih držijo stalno v hiši Fellerjev bolečine ublaževalni Elsafluid ter se vedno iznova vesele njegovemu zanesljivemu delstvu. V lekarnah in sorodnih trgovinah se dobiva Fellerjev Elsafluid v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih steklenicah po 9 Din, ali pa v velikih steklenicah po 26 Din. Poštni paket z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi, ali 2 velikimi steklenicami pošilja za 62 Din brez vseh daljnih stroškov Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Tako se varčuj! Ni treba kupovati preneglo, a posebno ne ure, ker nas tudi najcenejša ura drago stane, če se mora večno popravljati. Najbolj se varčuje, če se ne kupuje samo poceni, ampak tudi dobro. Zato Vam zopet ponavljamo, zahtevajte novi letni cenik z že tisoč slikami od tovarniške hiše ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, dobite ga popolnoma brezplačno. V njemu najdete žepne ure že za 44 Din, ure-zapestnice za 98 Din, budilnike za 49 Din, kakor tudi razno zlat-

nino in srebrnino, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Opozorjamo naše cenj. čitatelje na današnji inserat vsestransko znane, že mnogo let obstoječe, solidne tvrdke Josip Pirich, usnjarna in parna žaga pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

★

Igra usode s človeškim življenjem.

Pred kratkem je umrl v Newyorku po celih Zedinjenih državah najbolj znani zračni akrobat (telovadec) Stevens na ta način, da je spodrsnil na pomarančni lupini in si je zlomil pri padcu tilnik. Omenjeni se je igral leta ter leta z življenjem. Proizvajal je na obče občudovanje najbolj vratolomne vaje v zraku. Skakal je z enega letečega aeroplana na drugega in to s tako sigurnostjo, kakor bi bilo nekaj samo po sebi umevnega. Skočil je s pomočjo padala iz višine 11.500 m in dosegel nepoškodovan zemljo. In zdaj je umrl, ker mu je spodrsnilo na — lupini!

Zanimiva je zgodovina cirkuškega umetnika Leacha, ki je bil uslužben pri svetovno znanem cirkusu Barnum. Njegov najbolj drzen nastop je bil nekoč ta, da se je spustil v sodu preko na svetu največjega vodopada Niagara v Združenih državah Sev. Amerike. Vsi so bili tedaj prepričani, da se ne bo izmotal živ iz vodnega pritiska, a ga je nekoliko omamilo, sicer si je pa hitro opomogel.

Smrt ga je zalotila, ko je obiskal avstralsko glavno mesto Sydney. Spodrsnilo mu je, padel je v majhen potočec ter utonil. Kos je bil vodopadu Niagara, a ne potoku!

V Newyorku je umrl pred kratkem Viljem Brockhoose. Naenkrat se mu je zmotilo v glavi na sredi ulice, zgrudil se je in avto ga je povozil na smrt. Omenjeni je bil znan, da je brez vsake omoččnosti. Ko so gradili znaní Brooklyn most v Newyorku, je delal na žici

ravno nad deročo reko in se je počutil pri toliki smrtni nevarnosti čisto varnega ter sigurnega. Vsikdar so ga klicali, če je bilo treba prepleskati na stolpih in na vrhu nebotičnikov drog za zastavo. V najvišjih višinah ga ni napadla omotica, pač pa na trdih tleh!

Gospod Jurij Whitmay je bil celo svoje življenje priznan hribolazec. Dvigal se je na najbolj visoke gore in najbolj strme pečine se mu niso zoperstavljale. Učenjak je preživel takorekoč svoje življenje v hribih. Na tisoče hribolaznih nevarnosti ga je mikalo in vedno se je podajal v nove. Nekega lepega dne je stal pred mizo, izpred katere je predaval poslušalcem. Po končanem predavanju je hotel zapustiti govorniški oder, je stopil mimo stopnice, padel, si zlomil nogo in umrl kmalu za tem!

Družine z 9 ali več otrok — oproščene vseh davkov! V zvezi z davkom na samce je važna določba, da se od 1. januarja naprej vse družine, ki imajo ali pa so imele vsaj 9 živih otrok, oproščene vseh davkov. Oprostitev velja tudi, če so nekateri otroci že umrli ali če so otroci iz dveh ali treh zaporednih zakonov davčnega obvezanca; tudi se ne vpraša, koliko je imetje ali posestvo, ali so otroci še nepreskrbljeni ali ne, ali so doma ali drugod, ali so poročeni ali ne. Edino merodajno je, da je družina imela katerikoli čas prej istočasno 9 ali več živih zakonskih otrok ali pa jih ima zdaj. Družina potem od 1. januarja t. l. naprej je prosta ne samo davkov, marveč tudi doklad na te davke. Seveda davčna uprava ne bo odpisala davkov na svojo roko; vsak davčni obvezanec se mora za oprostitev sam pobrigati in davčni upravi predložiti dokaze, da je imel res 9 otrok. Dokazi bi bili poročni list staršev in krstni listi vseh otrok. Ker pa bi imeli starši s tem velike stroške, naj prosijo pri župnijskem uradu za družinski list; zanj so stroški za polovico manjši, ker se plača samo za prve tri osebe 10 Din koleka za vsako, za vsako nadaljnjo osebo pa samo 5 Din. Oprostitev velja potem za vse vrste davka, ne samo za zemljiški. Plačali bodo davke namesto družinskih očetov in mater samci in vdovci brez otrok. Gotovo pozdravljajo novi davčni prepis vsi očetje in matere. Toda s prijavo svoje pravice naj ne odlašajo, ker s 15. marcem zapade prvi rok zemljiškega davka. Kdorkoli bere te vrstice, naj opozori na veliko olajšavo družine, ki za to še ne vejo, da se pravočasno potrudijo za potrebne izkaze. Če se v družini 9. otrok rodi šele med letom, velja oprostitev od dneva njegovega rojstva in se mora med letom zaprositi.

Vinarski kongres in vinarska razstava v Mariboru. Dne 10. maja t. l. se bo vršil v Mariboru vinarski kongres. Po kongresu bo otvoritev vinske razstave ter sejma, na katerem bodo raz-

stavljen vina iz cele Dravske banovine. Razstava bo trajala tri dni. Kongres ter s kongresom združena razstava bosta v dvorani Zadrugne gospodarske banke, oziroma v veliki dvorani Narodnega doma.

Ustanovni občni zbor Kmetijske podružnice za občino Razvanje in sosedne kraje se vrši v nedeljo dne 8. februarja, popoldne ob dveh v šoli. Kmetovalci uljudno vabljeni!

Gospodarsko-prosvetni tečaj v Razvanju pri Mariboru, ki ga je priredil občinski kmetijski odbor skupno z občino, je uspel nad vse pričakovanje dobro. Udeležba je bila ves dan obilna, kakršne se na podobnih tečajih ne najde zlahka. Vsa predavanja so bila z odobravanjem sprejeta, da bi le tudi prinesla mnogo sadu v korist kmetijstva in kmetijskega stanu!

Poučno predavanje o sadjarstvu v Ptujju. V nedeljo dne 8. svečana ob 9. uri dopoldne se vrši po občnem zboru Sadjarske in vrtnarske podružnice v Ptujju pri gospodu županu Brenčiču poučno predavanje o sadjarstvu ter o sadni kupčiji. Ker se bo razpravljalo tudi o prireditvi sadne razstave združene s sadnim sejmom za celo mariborsko okrožje, se vabijo vsi interesi k udeležbi!

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši dne 13. in 14. februarja (petek in sobota) na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Zimski kmetijski tečaj v Vojniku je otvoril sreski načelnik gospod Hubad v nedeljo dne 25. januarja ob 8. uri v osnovni šoli. Po pozdravu šolskega upravitelja Jankoviča je povdarjal sreski načelnik delo države za povzdigo in pomoč kmetu, navajal razne zakone in želel, da bi se tečaja udeleževalo več kmetovalcev. Ing. gospod Dolinar je obrazložil pomen in potrebo kmetijskega pouka, vzroke sedanje krize in kako bi se dalo tej odpomoči. Določil se je tudi program za naslednje nedelje. Tečaj se bo vršil vsako nedeljo od 8. do 10. ure dopoldne do dne 8. marca ter se bo predavalo o poljedelstvu, trsništvu, živinoreji, živinozdravstvu, gozdarstvu, hmeljarstvu, zadrugništvu in o zdravstvu. Vsak zaveden kmet se bo redno udeleževal tečaja!

Kmetijska podružnica v Vojniku je imela svoj redni občni zbor dne 18. januarja, kateri je vsestransko dobro uspel. Po poročilu odbora je imel ravnatelj Kmetijske družbe g. Lah daljše poročilo, kako je prišlo do povečanja »Kmetovalca«, nato pa so se slišali zanimivi podatki o svetovni gospodarski krizi in o živinoreji. Pri slučajnostih se je razpravljalo o šmarnici in se je opazilo, da niso vsi zadovoljni s tem, ker se namerava šmarnico popolnoma iztrebiti. O lovu se je izrazila želja, da se prepove lovem streljati pse, zlasti pa mačke na polju. Pritožba je tudi, da so umetna gnojila predraga. Ravnatelj je pojasnil, da v tem ni pričakovati padca cen, edina možnost bi bila, da bi se še gnojila v enaki množini naprej uporabljala, da država bolj podpira Kmetijsko družbo in bi s tem ona

lažje dajala daljše kredite svojim podružnicam. Še marsikatero druge težnje so se obravnavale in nazadnje je bil stavljen predlog, naj odbor vzame v roke zadevo ustanovitve živinorejske zadruge za občino Škofjavska, Vojnik in Višnjovas in je bil ta predlog enoglasno sprejet, odbor pa je vzel to na znanje. Po občnem zboru se je vršila še seja odbora, na kateri so se deloma rešile zadeve glede mlatilnice in lotev. Vse kaže, da bo to leto odbor veliko deloval v korist vseh članov, zato se pričakuje zlasti za pozneje znaten povečanje dosedanjega števila.

Vojnik. Pri nas se je nameravala dne 4. januarja ustanoviti živinorejska zadruga. Vsled gotovih nesoglasij takrat do ustanovitve ni prišlo. Pričakujemo pa, da se bodo naši vodilni možje zavzeli za to, da se čimprej tukaj ustanovi živinorejska zadruga. Saj je ravno živinoreja ona panoga kmetijstva, od katere dobi kmet še kak krajcar. Brez dvoma je po naših hlevih precej dobrih krav-mlekaric, za katere pa ne vemo, ker ne izvajamo kontrolne molže. In vendar bi morali le od najboljših naših krav odbirati teličke in bikce za pleme. Zavedajmo se, da le v zadrugah in samopomoči je boljša bodočnost kmetijskega stanu.

Laško. Gospodarska kriza je čezdalje hujša. Kmetje ne morejo prodati svoje živine. Na zadnji sejm dne 14. t. m. tudi kmetje niso več prignali živine tako kot na prejšnje sejme, kajti goniti živino na sejme, ko ni nobenega kupca, je samo zguba. Vprašanje seveda nastane, kje naj dobi kmet denar za davke, obroke, sol, obresti? Ako se ne spremenijo na boljše, pridejo kmalu tudi časi, kot so bili pred 50 ali 60 leti, ko je pel boben po naših vaseh.

★

Deske, štupe, štafelne, late, lepe krajnike in vinogradno kolje prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Ali že imam Kmetijski koledar?

Najvišji skok s konjem preko dveh ovir.

Zakaj se letos ne pobri- gajo posestniki za čiščenje semenske detelje.

Letos se opaža neko mrtvilo pri posestnikih, da se ne zanimajo več za čiščenje semenske detelje na tukajšnji banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru, Vrbanova ulica 33. Bodisi da je temu mrtvilo kriva gospodarska depresija, ali pa milo rečeno tudi zanikrnost posameznikov. Z vso vneto propagirajo kmetijski strokovnjaki rabo le čistega semena in na nešteti tečajih se vedno eno in isto premleva, a kakor se vidi, brez vsakega haska. Svoje dni je država dala omenjenemu zavodu pripravo za čiščenje detelje na razpolago. Priprava sama je stala težke tisočake. Posestniki so se je tudi pridno posluževali. Še lani se je par tisoč kg na njej izčistilo. Letos smo pa tam, da koncem januarja ni videl stroj še niti zrna semena. Nehote se mora vsakdo vprašati, zakaj je letos tak preokret na slabše. Po mojem seveda čisto osebnem mnenju je temu gotovo kriva malodušnost na kmetih, ki vidijo, da se jim kmetijsko delo skoro ne spāča, ker so kmetijski proizvodi precej ceni v razmerju s cenami drugih potrebščin, ki si jih morajo dnevno nabaviti.

Vsi ti malodušni posestniki pa pomislijo hkratu, da bo izkupiček še slabši, če bodo pridelali blago še slabše kvalitete kakor je sedanje in če bodo sejali neočiščeno semensko deteljo. Danes se zahteva prvovrstno blago in le tako blago najde še kupca. Prvovrstno blago pa ne dobivamo nikdar, če se poslužujemo kaknega slabega, to je neočiščenega semena. So primeri, ko je lani prinesel še nekateri semensko deteljo v čiščenje, ki je imela več plevela, kakor prave detelje.

Zato sem primoran, posestnike še enkrat opozarjati na čistilno napravo in jih pozvati, da se je naj poslužijo, ker bo sicer banska uprava rekla, da stroja v Mariboru ne potrebujejo in ga bo odpeljala kam drugam, kjer se bodo zanj potegovali.

Seme se čisti dnevno od 8. ure zjutraj do 4. ure popoldne. Čiščenje kot tako je brezplačno. Posestnik ali njegov namestnik mora pa seveda sam gnati stroj. Samo kot odškodnino

za izrabljanje stroja, nabavo sit, olja, jermenov se zahteva od vsakega posestnika merico v iznosu 1% prečiščenega semena, najboljšo po vrednosti v denarju.

Odškodnina kot taka je torej tako malenkostna v primeru s haskom, ki ga ima vsak posestnik, če se je očistilo deteljno seme, da je vsaka beseda o tem odveč. Seme se lahko pošilja tudi po železnici v čiščenje, le da to več stane, ker mora plačati dotičnik še dničarja in prevoz sem in tja na kolodvor.

Inž. Mohorčič.

IZJAVA.

Z ozirom na poročilo A.A. o seji banškega sveta, objavljeno v »Slovencu« z dne 23. januarja 1931, izjavljam, da sem se pridružil izvajanjem g. Gajška samo glede trošarine prostega vina do 50 l, **nikakor pa nisem podpiral njegovega predloga, da bi se naj uvedla obvezna prijava žganjekuže tudi od strani kmetov.** Nasprotno pa sem ob tej priliki povdarjal, da bi obvezna prijava žganjekuže bila proti volji in interesom kmetijskega ljudstva. Zapisnik je bil netočen in sem takoj zahteval popravek.

Vrtiče, dne 31. januarja 1931.

Ivan Šerbinek, član ban. sveta.

★

Vprašanja in odgovori.

J. J. v B.

Moja njiva meji na sosedov gozd, kar ji zelo škoduje. Ali morem sosedu prisiliti, da poseka gozd? Kaj je storiti z drevesi, skozi katere gre meja?

Odgovor:

Soseda ne morete prisiliti, da poseka gozd. Zahtevate lahko samo to, da poseka veje, ki molijo čez mejo in če tega ne stori, jih smete posekati sami. Glede dreves, ki stojijo na meji, se navadno odloči tako, da se na licu mesta dožene, na katero stran meje ga je več. Svetujemo pa obema, da se na kak način pobotata.

L. St. v St. V.

Ali moram od svoje kočje plačati kak hišni davek?

Odgovor:

Za državo ga ni treba, če sami tam stanujete, drugače pa seveda tudi, če drugi tam stanuje. Za banovino pa mora vsak lastnik hiše plačevati. Ako mislite, da se je vam zgodila krivica, pritožite se na davčno upravo.

P. M. v St.

S sosedom sva zamenjala dve parceli, moja je vredna 2500 Din, njegova 3800 Din. Davčna uprava mi je zaračunala takse 4% državne in 1% banovinske od svote 3800 Din. Ali ni to krivica?

Odgovor:

Davčna uprava smatra, da ste sosedovo parcelo kupili za 3800 Din, ker ste izplačali 1300 Din v gotovini in 2500 Din z zemljo. Ako bi vložili prijavo na sodnijo brez navedbe svote, ampak samo za zaokroženje in novo razmejitve, bi seveda tega ne plačali. Sedaj pa ni pomoči.

J. E. v H.

Hčerka je 14 let stara sečaj med šolskim letom. Ali sme sedaj šolo zapustiti in se iti učiti šiviljstva?

Odgovor:

Hčerka je dolžna dokončati šolo in sicer 4 razrede osnovne in še 4 razrede višjega oddelka osnovne šole brez ozira na starost.

F. G. v M.

Advokat mi je računal za opominsko pismo v zadevi dolga 1322 Din kar 90 Din. Kam se lahko pritožim?

Odgovor:

Opominsko pismo samo se zaračuna s 30 D. Advokat pa terja potem še druge stroške kot sprejem in razgovor s tožiteljem itd. Ako bi zadeva bila pred sodnijo, lahko zahtevate sodnijsko odmerjene stroške. Zoper stroške za opomin je pa edina pot tožba proti advokatu. Te vam pa ne svetujemo, je tudi premajhen znesek.

I. Z. v Z.

Ali navadni delavec lahko sam dobi prosto ali polovično vožnjo, če se kam pelje?

Odgovor:

Ako se delavec pelje iz svojega nagiba, seveda ne dobi nobene teh ugodnosti. Ako ga pošlje borza dela, dobi tam železniško ugodnost.

M. B. v K.

Ali sem lahko ob svoj prevžitek, če sin vinograd znova reguli?

Odgovor:

Prevžitek morate imeti itak potom pogodbe zavarovan in na posestvo vknjižen. Novo regulenje vinograda vam v tem slučaju ne more vzeti vaših pravic.

J. M. v D.

Moja žena ne dobi podpore za porod, čeprav sem bil zavarovan pri bolniški zavarovalnici. Kaj naj storim?

Odgovor:

Ako ste bili pred porodom vaše žene 3 mesece nepretrgano član bolniške blagajne, seveda imate pravico do podpore za porod. Seveda ste morali bolniški blagajni predložiti zahtevane listine. Če ste zadostili naročilom urada in vam navzlic temu ni bila določena podpora, se pritožite na Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani in boste uspehi. Stroškov mi ne računamo. Za pogreb po umrlem pa ne morete dobiti nič, ker je tak zakon.

★

Prijetna družinska soba.

Ni dovolj, da je izba primerno opremljena, biti mora pred vsem v redu pospravljena in snažna. Ker se izba od vseh drugih stanovanjskih prostorov največ rabi, ji je treba tudi posvečati največ nege.

Po vsaki jedi omijemo ali vsaj obrišemo mizo z mokro krpo, po potrebi jo zdrgnemo z lugom in krtačo. Redno vsaki teden poribamo mizo in vse nebarvane klope, stole in police z bukovim lugom in krtačo, barvno opremo pa očistimo z mlačno vodo in milom. Z mokro krpo obrišemo prah s peči, a lončene kahle pa umijemo s soda-vodo ali še bolje z lugom, ki odstrani vso nesnago, osobito ogabne mušnike. Tla pometamo redno vsaki dan zjutraj in med dnevom po končanem delu in jedi. V zelo slabo luč pride gospodinja, ki prepusti delno pospravljanje po obedu štirinožnemu hišnemu čuvaju in repati dekli muc.

Družinska soba.

V vsakem kmetiskem domu najdemo takozvano družinsko sobo, izbo ali tudi hišo imenovano. V njej se zbirajo vsi domači k jedi in skupni molitvi. Tu se opravi ob zimskih večerih in ob slabem vremenu marsikatero delo. Tu se zadržujejo otroci in jim pripoveduje babica pravljice o zakleti kraljčini in grbavem škrtu. V izbi so se zbirali po dolgih zimskih večerih na prejo tri moški so obdelovali les, fantje delali trske, svetili z njimi pridnim predicam in še malo ponagajali, marsikatera na rodna pravljica in pesem se nam je ohranila zgolj po teh lepih večerih. — Vsak domači praznik, naj si bo krst, svatovščina ali drugo, združi domače, sorodnike in prijatelje pri pogrnjeni mizi izbe. Kje si odpočijejo domači in pregrejejo premrle ude kam naj povabi gospodar soseda na pomenek, če ne v izbo za goste?

Izba je torej neko središče, rekel bi svetilnik vsakega kmetijskega doma. Za to pa naj bo tudi skrb gospodinje in gospodarja, da ta prostor res odgovarja tem mnogostranskim zahtevam. Gospodarjeva dolžnost je, skrbeti za zadostno opremo, skrb gospodinje pa, da drži izbo v redu in snagi, tako da je res vabljava, polna domačnosti, priključne slovenske prijaznosti in gostoljubnosti.

Vsak še tako skromen domek nam je lahko drag, če je snažen in njega prebivalci dobri in prijazni. Snaga in prijazna lepa beseda odtehtata vsako bogato in bahavo nadutost še tako obilno založene mize.

Božji kotiček.

Vse slovenske kmetijske izbe si sličejo in naj si bodo na tem ali onem koncu naše ožje domovine. V kotu pri vratih stoji srednjevisoka lončena peč. Lese-na klop okrog nje vabi na odpočitek. Prostor med okni pa zavzema velika, štiriovalna miza, krog nje klopi ali deloma stoli, nad mizo plava »Duh«. Kot nad mizo pa je izrazito slovenski: S kito cvetja okinčan Bogec, pod križem gori večna luč na polici, ki je pogrnjena s pestro poslikanim papirnatim ali platnenim vezanim prtičem. Na tej polici kraljujejo za Božič na mahovem gričku, ki mrgoli ovčev in pastircev, betlehemske hlevčice — naše jaslice. Na stenah krog križa se vrstijo nabožne slike, spomini na božja pota, na prva sv. obhajila, birmo in sprejem v cerkvene bratovščine. Ta »božji kotiček« nad družinsko mizo je zrcalo duhovnega življenja rodbine. Pa naj kritizirajo moderni ljudje v svoji puhli domišljavosti nad neokusnostjo tega domačega oltarčka, saj oni, ki poznajo dušo našega kmetijskega ljudstva, tudi spoštujejo njih stare narodne običaje, ki so tako prijetno domači in pristno slovenski.

Skrb vsake gospodinje in dorašli deklet pa bodi, da je ta božji kotiček vedno okinčan s cvetjem in tako priča krščanske zavesti in življenja družine.

Sobna okna.

Iz oken izbe nas pozdravljajo cvetlični lončki. Naj ne manjkajo prav nikjer lepe pelargonije, ponosne fuksije

in nageljni, dišeči rožmarin in otožni roženkravt. Saj so ravno cvetlice na oknih najlepši okras hiše, ki upliva tako blagodejno na naše oko in srce.

Pozabiti ne smemo na okenske zaves. Ne mislim onih velikih zaves, kakor se jih ima v mestnih hišah. Take velike, vse zakrivajoče zaves ne sodijo v največ slučajih na mala okna kmetijske hiše. Ovirale bi dostop zraku in svetlobi. Na mestu so le zaves, ki se rabijo samo zvečer, da zabranijo ne poklicanim osebam, ki oprezujejo naokrog, opazovanje v hišo. Marsikdo poreče: Pri nas se ne godi ničesar, kar bi morali skrivati in torej zaves ne rabimo. Res je to. Poštenim ljudem je pogled prost, ali za potepuhe in malopridneže, ki se žalibog najdejo povsod, so pa zaves res potrebne. Že marsikateri hudobnež je le preveč dobro nameril svoje smrtonosno orožje iz temne noči skozi nezastrito okno in pogodil v maščevanju ali zlobi — svojo žrtev.

Metla!

Ali tudi pometati se je treba naučiti pravilno, našemu zdravju in hišni opremi v korist in ne v škodo. Pri pometanju se nikakor ne smejo namazati vse noge stolov, miz in druga oprema z metlo. Zato premestimo pred pometanjem stole in klopi na varno. Nikdar se ne sme dvigati prah, ki se vleže na pohištvo in imamo z odstranjevanjem prahu delo le še pomnoženo. Najhujše je pa to, da mi vdihavamo s tem prahom vso nesnago, kužne bolezenske kali in se tako izpostavljam nevarnosti obolenja. Le pomislite, kaj vse nesnaga prinesejo ljudje, mačke in psi na svoji podplatih iz ceste. Posušeni pljunki z nebrot bacili so v tem prahu, ki se dviga pri napačnem pometanju ter sili v usta in nos. Suho pometanje je v vsakem oziru neumestno in skrajno škodljivo. Za tla, ki niso preveč smetna in prašna, zadostuje, da omočimo metlo v čisti vodi ped visoko, jo dobro otresemo ter pometamo previdno, začeni v najoddaljenem ko-

tu proti sredini sobe in nato proti vratom, kjer naložimo kupček smeti na smetišnico. Smeti zbrati prego praga iz sobe v sobo, v vežo in potem na dvorišče, je neumestno in ne priča o delavnosti in redoljubnosti gospodinje.

Za umazana in prašna tla je pa najbolj priporočljivo pometanje z mokro žagovino. Le-to se o priliki zbere in jo hrani na suhem, pred mačkami varnem prostoru. Sproti obrosimo par pesti žagovine z vodo v toliko, da ne kaplja od nje, jo raztrosimo po sobi in nato pometamo z mokro metlo. Mokra žagovina pobere in veže nase ves prah, ki se tako ne more dvigati in zaprašiti opreme. Tako pometanje je boljše, kakor ono, ko poškopimo tla z vodo in nato pometamo s suho metlo. Voda, ki pade na tla, se pomeša s prahom v blato, katerega ne moremo docela odstraniti z metlo. Voda se posuši, prah pa ostane na tleh v obliki grdih madežev, ki pri pometanju z mokro žagovino izostanejo, seveda že žagovina ni preveč mokra.

Med pometanjem pustimo okna ter vrata sobe zaprta, da ne nastane preprih, ki dviguje prah, in tudi zdravju preprih ni nikdar koristen. Prezračimo pa sobo pred in po pometanju, in to prav temeljito. Čim več ljudi se zbira v sobi, tem bolj je potrebna zračenja. Ne bojte se svežega, če tudi hladnega zraka, češ, sedaj bo pa treba več kuriva. Slab in porabljen zrak se namreč ne ogreje tako hitro kakor svež, torej imamo pri dobrem zračenju dvojno korist: sveži in zdravju koristni zrak in hitrejšo ogrevanje prostora.

Po končanem pometanju in zračenju še pobrišimo prah, ki se kolikor toliko nabere na opravi. To delo opravimo z mehko krpo, katero otresemo večkrat zunaj na prostem. Prah brišemo vedno od vrha navzdol. Pozabiti ne smemo na noben predmet: slike, okenske police, stenske police, vrata in vso drugo opremo.

Od časa do časa, vsaj pa vsak mesec enkrat, očistimo šipe na oknih.

Vsa ta dela, posebno pa temeljito tedensko čiščenje, opravimo takrat, ko je gospodar in družina zaposlena zunaj na delu. Ničesar ne požene moške tako lahko iz hiše, kakor občutek, da so na potu in večno zadiranje gospodinje: ne hodi mi po zribanih tleh, ker jih zamažeš, ni vabljen za ostanek doma. Kolikokrat poyzroči tako delo ob nepravem času po eni pikri besedi kreg in beg moških iz hiše v gostilno ali slabo družbo in saj same veste, kako je z medvedom, ko je okusil enkrat med.

Prava gospodinja bo z vsemi sredstvi in svojimi lepimi čednostmi, predvsem s snažnostjo, redoljubnostjo ter ljubeznivostjo skrbela za to, da bode dom res pravi dom vsej družini in izba prostor, kjer najde vsak svoj kotiček za delo, jelo, razvedrilo in zabavo, za odpočitek po delu, kjer se čuti vsak zadovoljen in srečen ter je deležen blagoslova lepega družinskega življenja.

Štirimesečni tečaj na Mladiki-Ptuj. S 1. marcem t. l. se prične na imenovani gospodinjski šoli »Mladika« šolskih sester štirimesečni tečaj. Udeležen kam se bo nudila izobrazba v gospodinjstvu, zlasti v kuhanju in šivanju. Prijave sprejema in druge podatke nudi zavod šolskih sester v Ptuj »Mladika«.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 31. januarja so pripeljali špeharji na 100 vozeh 332 komadov zaklanih svinj, 3 teleta in 1 govedo. Kmetje 12 voz krompirja, 1 čebule, 5 sena, 3 otave in 4 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 22 Din, špeh 14 do 16, krompir 0.75 do 1.50, čebula 2.50, seno 75 do 80, otava 70 do 75, slama 55 do 60. Pšenica 2, ječmen 1.25 do 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50 do 1.75, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50 do 5, prosa 2.50, fižol 2 do 2.50. Kokoš 30 do 45, piščanci 35 do 95, raca 30 do 40, gos 60 do 80, purani 60 do 110. Česen 15. Jabolka 3.50, suhe slive

Januš Golec:

Guzaj.

A ni šlo! Kri nedolžnega je upila do neba! Kakor Kajna tudi Guzaja ni nikdo zgrabil, ga ne ubil, a nebo je začelo z maščevanjem. nedolžno prelite krvi z neznosno grizečimi opomin, da ni stegnil maščevalne roke po krivcu lastnega zavoženega življenja, ampak po čisto nedolžnem očetu osmero nepreskrbljenih otrok! Ko se je pleglo najljutejše iztikanje ter povpraševanje po njegovih zatočiščih, ga je gnalo z neugnano silo na materino srce, o kojega glasu se je hotel prepričati, ali ga morda celo ta proglašja za Kajna.

Dober mesec po uboju se je podal burjastega spomladnega večera na pot proti domu k Sv. Primožu. V objemu gostega večernega mraka je šel preko mosta čez Voglajno in nato po glavni

cesti do podružnice Sv. Ahacija. Od tod je krenil na levo navkreber v gozde, se ognil skrbno bolj obljudene Botričnice in zagledal Sv. Primoža iz šume od leve. Ker je bila že tema, se je upal iz gozda navzdol preko njive do cerkve in za pokopališčnim zidom preko travnika do domače hiše, kjer je brlela leščerba le še zadaj v štibeltu. Medel plamenček mu je oznanil, da je mati še pokoncu in jo bo lahko doklicati brez trkanja ter hrušča. Že je hušnil preko ceste; bil pri oknu in popraskal previdno po šipi s pritanjeno prošnjo: »Mama, odprite, jaz sem!«

Po izbi ter lopi je bilo čuti drsajoče korake. Vežna vrata niso bila niti zapahnjena, ampak le priprta. Mati ga je potegnila za seboj in odvedla v štibelt. Pri zakajenem svitu svetilke na ripsovo olje je pogledal mater in streslo ga je po celem telesu. Poprej krepka ženska postava je bila upognjena, oči udrte globoko, obraz izsušen in ves moker od hudournikov solz, ki so se spuстили po že izdolbenih strugah po ovenelem licu koj pri pogledu na sina — Kajna! Mati in sin si

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun

št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

10 do 12. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36, med 12 do 20.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 27. januarja 1931. Prignanih je bilo 13 konj, 16 bikov, 195 volov, 375 krav in 14 telet, skupaj 613 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 7 do 8 Din, poldebili voli 6.25 do 6.75, plemenski voli 4.50 do 5.00, biki za klatnje 7 do 7.50, klavne krave debele 5 do 5.50, krave za klobasarje 2 do 3.25, molzne krave 4.25 do 5, breje krave 4.25 do 5, mlada živina 7 do 8.50, teleta 7 do 8 Din. Prodanih je bilo 285 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 27, v Italijo 85 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 30. januarja 1931 je bilo pripeljanih 110 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7—9 tednov stari komad 125 do 150 Din, 3—4 mesece stari od 250 do 350 Din, 5—7 mesecev stari od 400 do 450 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 900 do 1200 Din, 1 kg žive teže 8 do 10 Din, 1 kg mrtve teže 11 do 12 Din. Prodanih je bilo 62 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 18 do 20 Din, volovsko meso II. vrste 16 do 18 Din, meso od bikov, krav in telic 8 do 14 Din, tefčje meso I. vrste 22 do 35 Din, II. vrste 16 do 20 Din, svinjsko meso sveže 14 do 24 Din.

Knjige.

P. Mavricij Teraš: »Pri studencih zdravja in moči.« Slovenci take ascetične knjige, kakor je ta našega v Rimu živečega kapucinskega patra Teraša do sedaj pač nismo imeli. Že predlanskim nam je isti pisatelj podal zelo lepo in globoko segajočo knjigo »Za visokimi cilji«. A ta je še boljša. Prva daje bolj splošna navodila za bogoljubno življenje, ta pa je vseskozi praktična. Govori o milosti in o virih, iz katerih nam milost v duše priteka, o molitvi, o božji besedi in nje poslušanju, o duhovnem branju, o premišljevanju, o izpraševanju vesti, o spovedi, o sv. maši, o obiskovanju Jezusa v Najsvetejšem zakramentu, o češčenju presv. Srca Jezusovega, o premišljevanju trpljenja Gospodovega, o češčenju Marijinem, angelov varuhov, svetnikov, o dobrem namenu, o dnevnem redu — torej

skoraj o vsem, kar nas vodi k Bogu. Ni to knjiga samo za duhovnike, za vsakogar je, ki hoče zvesto Bogu služiti. — Cena 24 Din, po pošti 2 Din več. Dobi se v Cirilovi knjigarni v Mariboru.

Dr. M. Opeka: »Knjiga postave.« 45 govorov o božjih zapovedih. I. zvezek (15 govorov), Z znano njegovo resnostjo, temeljitostjo in globokostjo je naš najboljši pridigar in homiletični pisatelj v tem zvezku obdelal prvi tri božje zapovedi. Po pravici imenuje tisto jutro na gori Sinaj, ko je Bog dal deset zapovedi, svetovnozgodovinski dogodek. Saj vse naše življenje ravnajo ali bi vsaj naj ravnale zapovedi božje. Dobro poudarja govornik tudi njih socialni pomen. Priporočila Opekova dela ne potrebujejo, ker se sama priporočajo. Knjiga se dobi v knjigarni Cirilove tiskarne v Mariobru in stane 22 Din, po pošti 1.50 Din več.

★

Slučaji navidezne smrti.

Na Angleškem se je pojavila organizacija, kateri načeljuje kraljev zdravnik Tomaž Harder in ki hoče izposlovati pri vladi novi in strožji zakon glede mrtvoogleda. Dosedanji tožadveni predpisi so se izkazali kot nezadostni, da bi bili preprečili pokop le navidez mrtvih. Omenjena organizacija je sestavila statistiko, v kateri navaja 149 slučajev navidezne smrti, ki so vsi natančno dokazani.

V naslednjem hočemo podati iz te statistike par posebno zanimivih slučajev:

Gospa Katarina Boyer v White Haven v Filadelfiji v Združenih državah Severne Amerike je zbolela eno leto po poroki in bila proglašena za mrtvo. Potrdilo smrti je podpisal hišni zdravnik in umrlo so pokopali. Nekaj časa po smrti mlade gospe je izrazil prijatelj napram vdovcu Lum, da je bila najbrž njegova žena živa pokopana. Odprli so grob in so našli nesrečno žrtev z obrazom k zemlji, pokrov krste je bil poškodovan in oblačila mrtvo domnevane razčesana na drobne kose. V Parizu so našli k **»ogrebu 18letno**

Laligand. Ko so hoteli spustiti krsto v zemljo, je bilo slišati pritajene klice na odpomoč. Odprli so krsto in oteli deklico baš v zadnjem trenutku najbolj strašne smrti. Deklica je izpovedala, da je znala za vse pogrebne priprave, vendar ni mogla dati nobenega življenjskega znaka.

17letna Angležinja Marija Nova Rest je umrla v indijskem glavnem mestu Kalkuta po zdravniški ugotovitvi na koleri in so jo pokopali na francoskem pokopališču. Deset let za tem so grob prekopali in ugotovili, da je bil pokrov krste odprt in kosti so ležale izven truge. Na videz mrtva je skušala po vzbujenju z vsemi močmi, da bi se odkopala iz groba, a jej rešitev ni uspela.

Baš navedeni vzgledi grozne navidezne smrti opravičujejo zahtevo po strožjem postopanju pri ogledu mrličev.

DRUŠTVENE VESTI

Krščanska ženska zveza v Mariboru ima v nedeljo dne 8. februarja ob pol petih popoldne v dvorani Prosvetne zveze svoj redni letni občni zbor. Uljudno vabimo vse članice in člane, da se tega občnega zbora udeležijo v prav obilnem številu. — Odbor.

Dornova. Kmetijsko bralno društvo v Dornovi priredi v nedeljo dne 8. februarja popoldne po litanih v šolski dvorani burko v 3 dejanjih »Davek na samce« z enodejansko šalo »Stotnik in njegov sluga«. Uljudno vabi: odbor.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo pri Sv. Križu priredi v nedeljo dne 15. februarja, popoldne po večernicah, čarobno burko »Lum paci vagabund« ali »Zanikarna trojica«. Nove tamburaške in pevske točke. Obilno smeja!

Žiče. Dramatični odsek Katoliškega prosvetnega društva bo v nedeljo dne 8. februarja ob treh popoldne vprizoril v dvorani tukajšnjega Katoliškega društvenega doma lepo narodno igro »Zaklad« in šaljivi prizor »Vedeževalka.« Prijatelji poštene zabave in smeja, pridite!

Vsak mesec Din 13-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo izhajali vsak mesec en velezanimiv zvezek

po Din 13-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška 5

nista segla v roke, nista se pozdravila, materine oči so jokale obsodbo, ker se Šarklove hiše odselej ne bodo držale samo slabe govorice, ampak nedolžna kri, ki kriči proti nebu po maščevanju.

Mučno — a glasno vpijoči molk je prekinil Franculuh s poskusom na videz umirjenega opravičila: »Mati, jaz sem moral. Gromska strela, zakaj me ni izpustil!«

Mati se je useknila v predpasnik ter vzdihnila iz globočine: »Ali veš, kaj te čaka za uboj očeta osmerih nepreskrbljenih otrok? Gavge — vislice — in našo hišo ter celo rodbino pa pečat kajnovstva! Oče je že pobegnil od hiše, ni mogel prenesti vednega prežanja žandarjev, ki so čakali noč ter dan na te in naju neznosno mučili s premetavanjem po hiši, na podstrešju in sploh po celi kočariji in z vednim povpraševanjem, da morava znati, kod hodiš in kje se skrivaš. Jaz sama sem se jim ponudila, naj zaprejo ter obesijo mene radi tebe, da bo enkrat konec ter zadoščeno strašnemu zločinu. Pa kaj žandarji, ti so odšli in se vračajo le tu in tam,

a ljudje — sosedge ter sofarani! Žandarji me niso hoteli zapreti mesto tebe; glas ljudske obsodbe me bo držal z devetimi ključavnicami zaklenjeno za vrati te radi tebe za vedno proklete in s človeško krvjo omadeževane kočure. Veš, kaj je mati sina Kajna? Prokleta z noč in dan nemirno vestjo, ker je udarila svet z otrokom, ki je stegnil roko po nedolžni krvi, ki tirja maščevanje iz neba! Vzemi vsaj z moje vesti prokletstvo s tem, da se javiš sam sodišču in to naj obravnava s teboj, sicer ne bodeš smel nikdar med količkaj pošten svet in tudi za vso večnost boš ločen od onih, katere so rodile krščanske matere za večno srečo in ne za — večno prokletstvo!«

Mati je obmolnila, sin jej je zrl celi čas očitkov v oči, solza mu je zapolzela po sicer trdem obrazu in že je odprl usta, da bo prisegel zadoščenje pred Bogom ter oblastjo, ko je nekaj zaropotalo zunaj na dvoriščni strani pred štibelcem, kakor bi se bil nekdo spotaknil v nočni temi. Mati in sin sta se prestrašila, ostrmela za trenutek in že je hropnila majka z obupanim

Polzela. Katoliško prosvetno društvo vpri-zori v nedeljo dne 15. februarja v dvorani go-spe Cizej zanimivo dramo, petdejanko »De-seti brat«. Obenem praznuje desetletnico so-delovanja naš najboljši igralec komičnih vlog gospod Karol Vosle, ki nastopi to pot v vlogi Krjavlja. On je poleg sedanjega režiserja e-dini, ki vkljub vsem neprilikam še vedno vstraja na deskah našega odra. Obilen obisk bo pač najlepša zahvala za njegovo nesebično in požrtvovalno delo. Naslovno vlogo igra g. Pavletič. Ostale vloge igrajo poleg najmlajših, ki se vedno bolj uveljavljajo, sami pre-izkušeni igralci. Začetek ob treh popoldan. Upamo in pričakujemo, da bodo vsi naši lju-bitelji in prijatelji zasedli dvorano do zad-njega kotička. Bog živi! Odbor.

Polzela. Dolžnost nam je, da se tem potom najlepše zahvaljujemo vsem darovalcem v Št. Andražu, ki so skoro brez izjeme razumeli naše delo in nas po svojih močeh velikodušno podprli. Prispevali so okrog 15 kubičnih metrov lesa. Čast jim! — Gospod Rojšek Ivan, posestnik v Založah, je brezplačno dal na razpolago svoj kamnolom za nabavo kame-nja, potrebnega za celo stavbo Prosvetnega doma. Gospodu Rojšeku, ki je odločno kato-liškega mišljenja, kakor tudi cela družina, po sebnosti hčerki sta vneti sodelavki našega mla-dinskega gibanja, izrekamo za ta plemeniti čin priskrbo zahvalo. Časti zavednemu možu! — Gradbeni odbor.

Vojnik. Taka je moja navada, da vedno rad poslušam, kaj se ženske med seboj pogovar-jajo. Zadnjič sem n. pr. to-le slišal: »Lizika, kam pa hodi vaš Franci ob večerih?« je vprašala Pepca Liziko. — »Kam, k vajam hodi, ko se učijo za tako igro, kot je še ni bilo v Vojniku in je tudi ne bo tako hitro. Veš, ig-rali bodo igro »Pasijon«, kjer se bo videlo trpljenje in križanje Kristusovo. Naša mama še niso bili nikoli na nobeni igri, sedaj bodo pa šli,« je pravila Lizika. Jaz pa še pristavim: Takrat bomo pa šli gledat tudi mi!

Kostrivnica pri Rogaški Slatini. Prosvetno društvo (bralno društvo) slavi letos 40letnico. V 40 letih se marsikaj spremeni, tako se je tudi knjižnica bralnega društva, ki je nara-stala kakor 40letno drevo. Mnogo zaslug za bralno društvo v Kostrivnici so si pridobili ustanovitelj č. g. Kozinc, bivši kaplan v Ko-strivnici, č. g. Alojzij Rožman, ki je pri lju-

deh še dandanes v najboljšem spominu, je bralno društvo zelo poživilo. Delovali so za bralno društvo še naslednji č. g. Cilenssek, č. g. Keček, brata Tadija ter župnik Višner, še zlasti pa sedanji gospod župnik J. Slavič. — Bralno društvo ima knjižnico, ki ima več sto-tin knjig nabožne, gospodarske in zabavne vsebine. Uljudno se vabi mladina, da pristopi k bralnemu društvu, da bo bralno društvo žarišče izobrazbe za celo župnijo.

Sv. Marija v Puščavi. Pevski odsek Izobra-ževalnega društva priredi v nedeljo dne 8. fe-bruarja ob treh popoldne v gostilniških pro-storih gospe A. Kores igro »Babilon ali zmeš-njava nad zmešnjavo«, burko v petih dejan-jih. Nastopi tudi pevski zbor pod vodstvom pevovodje Josipa Krepek. Prijatelji smeja in vsi, kateri se hočete nasmejati za celi pred-pust, prav uljudno vabljeni!

Rajhenburg. Fantje, dekleta! Družba je v težkem gošpodarskem, moralnem in kultur-nem razkroju. Kdo bi razmotrival, po čigavi krivdi. Dejstvo je tu! Mladina je k velikemu pozvana, zlasti mladina, ki ji je krščanstvo tista velika osnova, s katere motri položaj. Fantje, dekleta! Vem, da bi radi veselo ter solčno mladost, našli jo boste v tukajšnjem Slovenskem katoliškem izobraževalnem društvu, ki ima v Slomškovem domu knjižnico, iz katere si lahko ob nedeljah izposojujete najlepše knjige, če se vpišete kot člani(ce) in plačate malenkostno članarino. Lepe, tebi, mladina, primerne knjige te bodo prerodile še v značajnejšega fanta, še v značajnejše de-kle. Posebno tisti, ki imate veselje do iger, ste nam zelo dobrodošli! — In sedaj, pomislite! Dve poti sta! Tu vabi društvo, tam gostilna. V društvu se mladina vzgaja, v gostilni mor-alno propada. Gostilne in naše društvene dvorane bijejo boj za mladino. Čigava boš, mladina? In vi starši! Kam boste obrnili va-še sinove in hčere? Fantje, dekleta! Kam se boste odločili? Za Slomškov dom ali za go-stilno? Za srčno izobrazbo, ali za pijančeva-nje itd.? Fantje, dekleta, o, bratje in sestre po duhu, naš čas prihaja! V tebi, mladina, je odgovornost za bodočnost naroda! Zato se zavedajte svojega velikega poslanstva in sto-pi na plan; vstopi takoj v vrsto članov-članic Slovenskega katoliškega društva, da bo svet videl, da mladina rajhenburške fare ne spi, da dela v duhu katoliške akcije, da dela v

prid celokupnega slovenskega naroda. — Pa tudi vi moške in žene, močni stebri našega naroda, tudi vi pridite v prav obilnem šte-vilu, kajti društvo in knjižnica, ki ima tudi gospodarsko poučne knjige, je tudi za vas! Naj ne bo poštene slovenske krščanske dru-žine v rajhenburški fari, kjer bi ne bil niti eden izmed družine član Slovenskega kato-liškega izobraževalnega društva. Bog vas živi! — Zadnje tri mesece je knjižnica izposodila že 280 knjig, lansko leto pa v šestih mesecih komaj 202 knjigi. V tem času se je tudi po-množila za 40 knjig. Lep napredek!

★

Raziskovalka.

Rešitev pred smrtjo radi žeje, nevar no srečanje z Indijanci, ki še nikoli ni-so videli bele žene, boj s krokodili, so doživljaji gospodične Elizabete Steen, študentke iz Kalifornije, ki se je po-dala na raziskovanja po Braziliji. Eli-zabeta je preživela 7 mesecev v no-tranjosti še malo raziskanih držav Brazilije: Goyaz in Matto Grosso.

Steen je zapustila Sao Paulo koncem aprila 1930, da bi se podala v 1200 km oddaljeno mesto Goyaz. Od Bananal, nega otoka naprej jo je spremljal ma-jor Ferdinand de Costa, ki je izbral za spremstvo 10 Indijancev.

O nevarnem raziskovalnem potova-nju beleži gđc. Steen sledeče: »Zavili smo v severno smer, da bi dosegli reko Tapirape v državi Matto Grosso in smo prehodili v poldrugem dnevu 200 km. Ko smo bili pri reki, smo pustili dva od spremljevalcev za stražo pri prtlja-gi. Seboj smo vzeli le nekaj živeža, puške ter zdravila. Ko smo prodrli še bolj proti severu, smo izstopili iz čol-nov in pričeli iskati pleme Tapirape Indijancev. Indijansko vas smo dose-gli radi pomanjkanja vode v čisto ob-nemoglem stanju. Dolga pot, pekoče solnce, pustinje brez sence so tako o-sušile naša grla, da niti jesti nismo za-mogli. Štiri vrče z vodo smo izpraz-nili že koj v začetku. Še nikdar v živ-ljenju nisem hrepenela tako goreče po požirku vode kakor na tej poti. Tirape

glasom: »Francelj, Jezus Marija, žandar je že tu!«

Ni bilo to materino svarilo ter poziv k po-begu še izgovorjeno do konca, ko je bil Guzaj že skozi oboja vrata preko ceste ter travnika za obzidjem mirodvora. Še le tedaj, v kritju poko-pališnega zida mu je udaril na uho rezko za-povedujoči: »Stoj!« in koj za tem strel, ki je blisknil v noč, zapiskal preko ubijalčeve glave in se je zakopala krogla brez zadetega cilja v zemljo na mirodvoru, kjer so počivali najnovej-šega Kajna predniki, ki so že davno prejeli pla-čilo ali kazen za pozemeljsko življenje ...

Pri blisku ter puku strela se je zgrudila Šarklova mati v nezavest; žandar je klenil ter ro-bantil, ker je zgrešil plen; Kajn se je začasno oddahnil, saj je bil od neba za po nedolžnem pre-lito kri le zapečaten s prokletstvom grizeče vesti in ne obsojen v takojšnjo smrt!

II. POGLAVJE.

Florjanjevanje.

Eden najbolj priljubljenih kmečkih svetni-kov je sv. Florijan. Slovenci ga častimo kot za-ščitnika proti ognju in radi tega ga je videti na-slikanega na stranski steni skoro vsake vaške kapelice ali na pročeljih imovitejših zidanih hiš. V zidanih stebrih kozolcev od Št. Jurja do Bre-žic so udolbine, v katerih so kipi sv. Florijana. Ni kmečke izbe, v kateri bi ne visela na odlič-nem mestu barvana podoba patrona proti naj-hujši nezgodi — požaru. Sv. Florijan in sicer ju-tro njegovega godovnega dne 4. majnika je bil pred več desetletji nekak poseben praznik že bolj odraslih kmečkih fantov. Jurjevanje je pri nas Slovencih neznano, pač pa je bilo poprej ukoreninjeno florjanjevanje. S sv. Florijanom je pričenjala kmečka mladina pravo pomlad. Na-vada florjanjevanja je po krajih naše povesti

Najboljša reklama

za trgovce, obrt-nike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pisme-ni papir, zavitki, računi, memoran-de, dopisnice, le-taki, lepaki, barvo-tiski, večbarvne razglednice in pri-poročilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši iz-peljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5

Indijanci so videli pred našim prihodom kvečjemu 5 belih mož, nikoli ne bele ženske. Pogled name je bil za nje velik dogodek, ki ni pustil mirovati njihove domišljije.

Kakor smo doznali pozneje, so me hoteli Indijanci obdržati pri sebi. Niso me upali napasti, ker so jim tolmači povedali, da sem pod varstvom majorja. Bili so uverjeni, da sem z majorjem poročena in radi tega so ga hoteli umoriti. V noči so se priplazili oboroženi v majorjev šotor in zbežali le radi tega, ker jim je ta posvetil v obraze z električno svetilko, katere niso poznali. Drugo jutro za tem dogodkom smo se obnašali vsi, kakor bi se ne bilo zgodilo prav nič. Ko smo se razgovarjali prijazno z Indijanci, je stopil velikan pred mene in rekel, da me hoče poročiti, kar sem seve odklonila.

Vrnitev ekspedicije v Banalal je potekla mirno. Gospica Steen je ustrelila na povratku štiri aligatorje (krokodile).

*

Za deco.

KONJ IN JELEN.

(ali: Maščevanje lahko dosti stane.)

Neki konj je sam užival na nekem velikem travniku. Naenkrat pride jelen, pa začne dati škodo. Konj se hoče maščevati nad jelenom ter pokliče človeka v pomoč.

»Dobro«, reče človek, »jlena bom kaznoval. Sam dovolj prej, da ti dam uzdo na glavo in da sedem nate.«

Konj je privolil. Človek ga je zajahal. Ali kje je bilo sedaj maščevanje? Od tega dne je bil namreč konj človekov suženj.

Pobrežje pri Mariboru. Pretekli teden je bil razrešen od svojih dolgoletnih županskih poslov gospod Karol Stržina. Na njegovo mesto je bil imenovan gospod Volk Matija, orožniški častnik v pokoju. Gospod Stržina je bil pri zadnjih občinskih volitvah v letu 1927 izvoljen na skupni listi vseh strank enoglasno županom.

Ruše. Posledice slabe prehrane v vojnem času se še vedno poznajo: je to smrtonosna jetika, na kateri bolehalo stotisoči. Nevarnost povečajo še slaba, zaduhla stanovanja, v katerih družina dela, je in spi. Posebno pa pospešuje razvoj jetike brezumno vživanje alkoholnih pijač. Delavci, ki izdelujejo dušik, sploh ne bi smeli poznati alkohola. Pa povej mlademu delavcu ali starejšemu vinskemu bratcu: Vina ne smeš piti!, te bo debelo pogledal kot čudo iz leznane tujine in odgovoril bo: Čemu pa delam, če si ne smem privoščiti kozarca dobrega pekrčana? Res, da mu ga

vsi privoščimo, pa dokler ostane v oddelku za dušik, je alkohol njegov smrtni sovražnik, umoril ga bo pa počasi z jetiko. Jetika se pa ne bo lotila samo očeta, okužil bo tudi ženo in otroke, ako stalno prebivajo z njim skupaj. Za pobijanje nevarne jetike se je zato meseca novembra ustanovilo posebno društvo, ki nosi ime Krajevna protituberkulozna liga. Društvo je začelo že poslovati; lotilo se je najprej otrok, ki so slabotni in kažejo znake jetičnega obolenja. Vsak dan dobi 20 otrok v šolskih prostorih toplo mleko z žemljico; potroški se krijejo s članarino. Odrasle bolnike pošilja društvo na ambulatorij v Mariboru. Tretje in glavno delo pa bo, zbirati sredstva za sanatorij na Pohorju. Ta načrt se seveda ne bo mogel izvršiti v enem ali dveh letih, društvo ga pa ne sme zgubiti iz vidika. — Predpretekli teden je umrla bivša posestnica Marija Jug iz vobče spoštovane Jugove hiše. Bolehala je dolgo in imela hude bolečine. Bila je skrbna in ljubeznjiva gospodinja in vzor na krščanska mati. Moški pevski zbor ji je zapel v slovo žalostinko doma in na pokopališču.

Ruše. Gasilsko društvo si je za svojo 40letnico nabavilo nov kroj, ki se precej razlikuje od prejšnjega avstrijskega kroja in je podoben kroju našega vojaštva. Za načelnika je bil na zadnjem občnem zboru izvoljen gospod Tom. Stani, za vaditelja g. Em. Dofinšek.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Blagor usmiljenim! Na Rudečem bregu pri Sv. Lovrencu na Pohorju stanuje v neki žagi ubogi blizu 80 let stari delavec Gregor Vezjak s svojo ženo in hčerko. Bil je svojčas pri nekem delu težko poškodovan ter prejema zdaj mesečno D 150 odškodnine. On ne more zaslužiti nič, ker je star in pohabljen. Žena njegova je stara ter bolana. Njuna hči, stara okrog 20 let, je sirota že od rojstva, hroma, torej vedno v postelji. Poleg tega se je zdaj tej ubogi družini še stanovanje odpovedalo. To vam je siromaštvo in revščina, o kateri se lahko vsakdo sam prepriča. Uboga družina v skrajni sili obupno vije roke ter se priporoča usmiljenim krščanskim srcem in prosi pomoči v milodarjih. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme, daritelju pa Bog plačaj na veke! Blagohotne darove sprejema: Gregor Vezjak, Rudečibreg, Sv. Lovrenc na Pohorju. Premožnejšim domačinom pa se toplo priporoča, naj bi v ime-

Šte naročeni na list NEDELJA?

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica« in mične zgodbi za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Stomškov trg 20.

danes že precej ponehala, ker je vzbujala večkrat nevoljo kmečkih gospodinj in gospodarjev. Kmečki sinovi, pastirji in hlapci so se zbirali prav zgodaj zjutraj na spominski dan sv. Florijana na kaki bolj prikriti livadi ali v gozdu. K temu praznovanju je moral vsak nekaj prispevati. Ali je prinesel jajca, ali slanino, ali kako alkoholno pijačo. Zbrana moška mladina je zakurila ogenj. Najbolj spoštovani od fantovske srenje je pekel za vse iz jajc in masti cvrtje. Ko so se najedli, so posedli krog ognja in pili, dokler je bilo kaj. K florjanjevanju je spadalo tudi petje, ukanje in pripovedovanje fantovskih zanimivosti iz celega minulega leta. Taka spomladanska praznovanja so se spremenila večkrat v pijančevanja in kolikokrat tudi v prepire ter pretepe.

Nekateri fantje so nabirali jajca in slanino za proslavo sv. Florijana od hiše do hiše. Ker ni sme priti nobeden na slavlje praznih rok, so drugi doma izmikali gospodinjske dobrrote: jajca in špeh, gospodarje pa prikrajševali za vino in žga-

nje. Iz tega zadnjega vzroka je bil odrašeni kmečki svet proti florjanjevanju, ki je danes malodane izginilo.

Tedaj cvetoči običaj florjanjevanja je izrabil Guzaj 4. majnika po uboju šentjurskega občinskega birača v to, da bi imel enkrat skupaj zbrane na enem mestu svoje najzvestejše. Hotel se je prepričati, kako močna in v koliko zanesljiva je njegova organizacija. Po pobegu od matere si je bil na jasnem, da zanj ne bo prostora nikdar med poštenimi ljudmi. Žandar ga je napodil v noči s kroglo od najljubšega bitja na svetu, ki je edino čutilo z njim in ga je hotelo še v zadnjem trenutku vrniti na pravo pot — od matere. Oborožena sila ga je pregnala od doma v noč — v šumo in kaj mu je preostajalo drugega, nego dalje po breznu maščevanja nad človeštvom, ki ga je krivično izpljunilo iz svoje srede. Kljub kajnostvu ter prognanstvu je hotel imeti dom danes tu jutri tam in neomejeno gospodstvo po šumah ter gozdovih, po katerih se je tolikokrat vladoželjno razgledoval s Košance.

nu krščanskega usmiljenja kdo vzel to ubogo družino pod streho.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Gošilničar, mesar in posestnik gospod Jožef Koder pri Sv. Lovrencu na Pohorju je daroval večjo množino prvovrstnega prekajenega mesa in kruha za pogostitev tukajšnje šolske mladine in napravil s tem zlasti ubožnim otrokom veliko uslugo. Šolsko upraviteljstvo mu izreka zato iskreno zahvalo!

Št. Peter pri Mariboru. Za novega občinskega odbornika je bil imenovan Trampuš Ant., kmet iz Nebove. — V pretečenem letu se je v šentpeterskih gostilnah in vinotočih popilo 263 hl vina in 75 hl piva. — Vinske kleti so še polne žlahtnega vina letnika 1929 in 1930. Cene so zelo zmerne. Ker je šentpeterska kapljica že od nekdaj na dobrem glasu, se kupci prijazno vabijo!

Št. Peter pri Mariboru. Pretečeno nedeljo smo imeli kar dva občna zbora. Po rani sveti maši se je vršil izredni občni zbor podružnice Sadjarskega društva. Se najdejo še namreč vedno ljudje, ki so jim malenkosti več, kot pa pravo gospodarsko delo ali pa pospeševanje sadjarstva. — Popoldne pa se je vršil občni zbor šentpeterske Hranilnice in posojilnice. Iz poročila načelstva je bilo razvidno, da posojilnica dobro deluje. Navzlic bližini mesta je znašal promet nad 1.100.000 dinarjev. Posojilnici načeljuje ustanovitelj iste, oče g. Krajnc iz Metave. — Sedaj ko imamo nekoliko več časa, se spet možimo in ženimo. Kar naenkrat so se spomnili svetopisemskih besed, da človeku ni dobro samemu biti. In tako sta se vzela Lenič Anton in Cafnik Matilda. Verlič Cilka si je izbrala za zakonskega druga Mak Konrada. Brez žene pa tudi ni hotel ostati Maček Anton, za gospodinjso si je pripeljal na svoj dom Voglar Pavlo. Vsem pa veliko sreče, miru in zastopnosti v zakonskem stanu!

Zgornja Sv. Kungota. Dne 20. januarja je priredilo šolsko upraviteljstvo božičnico za revne šolske otroke, katerih je ogromno število v naši župniji. Da je zamoglo biti obdarovanih 127 otrok z različnim blagom, z božičnim kruhom vsa šola in deloma s kolektirki kraljeviča Marka, gre topla zahvala: banski upravi, Posojilnici v Mariboru, g. trgovcu Jožefu Senekoviču, gđc. trgovki Anici L. D., krajevni šolski odboru, g. avtopodjetniku in pekovskemu mojstru Rudolfu Smonigu, Družbi sv. Cirila in Metoda in vsem vaščanom, ki so darovali denarne zneske na nabiralni polji šolskemu upraviteljstvu. Bog plačaj tisočero!

Št. Ilj v Slov. gor. Takšen rešpekt je napravila taksa za stare in mlade samce, se že vidi sedaj, ko se pripravljajo za ta zakonski stan. Kakor se sliši, bodo neveste večinoma iz slavne Jarenine. Če bodo prežarji preveč hudi, bom že nekaj iztaknil, da vam poročam, za kakšne blage namene se bodo gostje pri dobri volji spominjali. — Tirbec.

Sv. Rupert v Slov. gor. Iz Selc se je dne 10. januarja raznesla vest, ko so zapeli ruperčki, kakor tudi urbanski zvonovi, da je v Gospodu zaspala, previdena s sv. zakramenti, v 76. letu svoje starosti Ana Vertič. Rajna je bila rojena Gregorec ter je bila sestrana pokojnega vlč. gospoda kanonika dr. L. Gregoreca. Bila je mati peterih otrok ter jih je tudi vzgojila v pravem krščanskem duhu. Trije še živijo: Neža omožena Januš, Janez na domu gospodar, Marija omožena Ornik. Jožef se je udeležil svetovne vojne, na ruski fronti ter je pogrešan od leta 1914, Antonija omožena Zelenik je umrla nenadne smrti. Rajna je ži-

vela od smrti moža Martina Vertič devet let pri svoji hčeri Mariji Ornik. Truplo rajne je bilo prenešeno k zadnjemu počitku k Sv. Urbanu, kjer rajna počiva poleg svojega moža. Naj počiva v miru! Posebno pa še žalujočim ostalim naše sožalje!

Gočova. Beležimo kot izreden pojav, da so se v Gočovi našli že v prvi polovici januarja lepo razviti zvončki. Iz tega sklepamo, da se nam ni več bati hude zime.

Slatina Radenci. Naše mlado Gasilno društvo si je v kratki dobi svojega obstoja postavilo nov ličen gasilski dom, ki je res v okras našega zdravilišča in cele občine. Razen tega si je naše delavno gasilno društvo nabavilo novo motorno brizgalno najnovejšega sistema od gasilskih zavodov. Prva vaja z motorno brizgalno je nadvse pričakovanje zadovoljila in je stroj deloval nepretrgoma dve uri na dva mlaza do 40 m višine. Blagoslovitev Gasilskega doma in nove motorke se bo vršila koncem maja t. l.

Središče ob Dravi. Na gostiji Munda-Stamberger v Obrežu so gostje za Dijaško kuhinjo nabrali 273 Din.

Drstelja. Javna zahvala. Podpisana izrečeva najlepšo zahvalo vsem dobrotnikom v občini in izven občine za dobrohotna darila stavbenega lesa za zidavo nove hiše na zakupnem zemljišču agrarne reforme v Škofci. Posebno se zahvaljujema velikim darovalcem gospodu Brenčiču Ignaciju in gospodinjci Gregorec Geri, oba posestnika v Gerncih, kakor tudi gospodu Sever Antonu, posestniku v Placarju, za zgoraj omenjena darila ter gospodu Fras Antonu, posestniku in zidarju v Placarju, za dobro izvršena zidarska dela. Jakob in Ana Klinec, Janežovci.

Svetinje. Popotnik, ki se pelje mimo Ivanjkovec, se prijetno presenečen ozira proti vzhodu, kjer se blesti vrh zelenega hrička prijazna cerkvice. Kakor beli golobčki krog svoje mamice se stiskajo okrog nje maloštevilne hišice. Čudovito pomirjajoče vpliva na človeka ta prekrasna idila sredi vinskih goric. »Tukaj mora biti lepo, mirno življenje, daleč od pokvarjenega mestnega življenja. Kako se pa imenuje ta kraj?« vprašuje popotnik, ki ne pozna sicer znane župnije. »Svetinje so to, župnija vseh svetnikov in kraj veselih ljudi«, mu hiti pojasnjevati postrežljiv sopotnik. — V predpustu smo zdaj. Kratek je letos; zato hitimo, da česa ne zamudimo. Izredno mnogo je letos porok v naši razmeroma mali župniji: 16 parov je bilo že na oklicih. Vse hiti, da skloni glavo pod sladki jarem zakona; no, tuintam si tudi katera premisli, pa to so le izjeme. — Dne 2. februarja sta si podala roko v zakonsko zvezo gospod Miloš Pučko in gđc. Matilda Poljanec, oba iz uglednih tukajšnjih družin. Bila sta izredno agilna delavca na polju narodne prosvete ter vsega priznanja vredna dolgoletna cerkvena pevca. Povsod ju bomo zelo, zelo pogrešali. Ob priliki njune poroke pa jima žele vsi prijatelji in znanci iz srca prav iskreno: Bilo srečno!

Fram. V nedeljo dne 18. januarja se je poslovil od nas naš domači župnik, vlč. gospod Viktor Kragl. Zadnjikrat je gospod župnik še daroval presveto daritev v naši župni cerkvi. Njegove poslovilne besede so nas presunile. Deloval je kot dušni pastir med nami od leta 1920 z veliko vnemo, dokler mu niso moči odpovedale. Vsled oslabelega zdravja je stopil v pokoj. Želimo mu najobilnejšega blagoslova, posebno krepkejšega zdravja, da bo zamogel med svojimi rojaki še marsikaj storiti v čast božjo in v blagor duši!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Za cerkev Kristusa Kralja v Hrastniku so lovrenški farani darovali 200 Din. Bog plačaj darovalcem in nabiralcem! Posnemajte, da bode kmalu hrastniški dom zapel z visokih lin!

Konjice. V bolnici je umrla dne 17. t. m. mati Franca Strmšek, žena Jožefa Strmška, posestnica v Hošnici, katera je več let gospodinjala v tej občini. Na njeno lastno zahtevo so jo prepeljali v bolnico. Pri odhodu se je prav lepo poslovila od svojega moža in sina ter od sorodnikov in domačinov. Previdena s tolažili svete vere, je mirno v Gospodu zaspala. Pogreb blage pokojnice se je vršil dne 20. t. m. na pokopališče v Konjicah. Prisrčna zahvala častitim sestram za požrtvovalno postrežbo, častiti duhovščini, vsem udeležencem za častno spremstvo in darilcem krasnih vencev. Naj blaga rajna v miru počiva!

Žetale. Dne 23. prosinca smo spremili k poslednjemu počitku našega vrliga moža Matevža Stojnšek, koji je doživel lepo starost 84 let. Da je bil rajni Matevž res mož na svojem mestu, je pokazal njegov pogreb, kateri je bil tako sijajen in veličasten, da Žetale dolgo ne pomnijo enakega. Pri hiši žalosti je govoril poslovilne besede gospod Franc Svenšek, kateri je v jedrnatih besedah opisal življenje pokojnega Matevža, ki je 55 let živel s svojo še živo ženo v najlepši zastopnosti. Dobro je oskrbel vse svoje otroke, da so sedaj dobri gospodarji. Zavzemal je razna odlična mesta: bil je dolgo let župan, načelnik krajevnega šolskega sveta, cerkveni ključar in sodnijski cenilec. Pogrebni sprevod se je ustavil pri šolskem poslopju, kjer je plapolala črna zastava. Tam je čakala sprevod šolska mladina z učiteljstvom na čelu. Gospod šolski upravitelj je v lepih besedah razložil, kakaj šola danes žaljuje. Razlog je v tem, ker spremljamo danes k zadnjemu počitku tistega moža, kateri je v najtežjih časih kot takratni načelnik krajevnega šolskega sveta, pozidal to šolo. Na pokopališču je pred odprtim grobom zapel pevski zbor pod vodstvom gospoda organista in nato šolska mladina pod vodstvom gospoda šolskega upravitelja. Gospod župnik je nam v prisrčnih besedah razložil, kako lepo krščansko življenje je živel pokojni Matevž. Naj njegovo truplo v miru počiva, njegova duša pa večno veselje uživa!

Braslovče. Umrl je v Celju v bolnici 13letni Jožef Marot, imel je prav lep pogreb. — V sredo zvečer je pogorel kozolec posestnika g. Irena v trgu. — O priliki občnih zborov kmetijskega in sadjarskega društva je bilo slišati veliko lepih naukov od raznih govornikov, posebno pa še od posestnika Matija Bosnjaka iz Parizelj, kako naj v teh slabih časih vsak varčuje in kako naj se že otroci učijo varčnosti, da bodo potem dobri gospodarji. Želeti je, da bi se res vsi ravnali po teh naukih, potem morda ne bi bilo takega jadikovanja o krizi.

Št. Ilj pri Mislinju. Tudi naša divna planinska vas, najslikovitější okoliš Mislinjske doline, se budi iz dolgega zimskega spanja. Ne več zaspajo Pohorje, ampak napredna in vzgledno delovna občina, se bo reklo vnaprej. Poleg delujočega sadjarskega podružnice se je ustanovila lani pri nas kmetijska podružnica, se pripravljajo otvoritev stalne kmetijsko-nadaljevalne šole in se je ustanovil v nedeljo dne 25. januarja za ves okoliš kmetijske podružnice rodovniški odsek. Hočemo priboriti naši domači, zadnji čas po vsej krivici zastavljeni marijadvorski živini smotreno odbiro in vodstvom rodovnika zopet nekdanji sloves. — Za popolno umevanje novodobnih

potreb in izvajanj našega strokovnega referenta iz Slovenjgradca pa gre gg. Jašu, bratoma Tovšak, Planinšecu in drugim vsa hvala. Gospodarski uspeh bo čez par let gotovo prav očividni. Naše živinorejce pa prosimo, da gredo svoječasni rodovniški komisiji pri vpisovanju živine v rodovnik čimbolj na roko.

Šmarje pri Jelšah. Zmiraj kaj novega, pa seveda več žalostnega kot pa veselega. Poleg veselih furežev in gostij smo v januarju obhajali tudi pomenljive godove naših posebnih varuhov domače živine, sv. Antona in sv. Boštjana, s primernimi cerkvenimi slovesnostmi pri Sv. Roku. Za novoletnico in Svečnico so se pridno oglašali pevci in godci ter se posebno postavljali ob godu mnogih naših Nežik, pred vsemi pri Petrovli na Draškovem selu in pri Čakševih v Orehku ob navzočnosti odličnih domačinov in velecenjene obitelji g. dr. Ogrizeka iz Celja. Na Bobovem pa bi imel dne 3. februarja t. l. zaključiti svojo 40letnico srečnega zakona naš vrli sosed in modri kmet Jurij Vreže. Pa so to že storili pred dobrim tednom, ko so se zbrali vsi njegovi otroci ob bolniški postelji njegove dobre žene in vzorne matere Ane. Vse je vzgledno odgodela in vsem preskrbela dobri kruh. Zato ji želimo vsi, ki jo poznamo, kmalu ozdravljenje in potem še dolgo življenje!

Šmarje pri Jelšah. Zdaj je čas društvenega delovanja. Tega se držijo naši narodni delavci in prosvetitelji. Malo nam izdajo naši narodni buditelji iz Katoliškega doma, pa to smo le zvedeli, da se hočejo javno pokazati na pustno nedeljo. Je prav tako, da proslavimo vrle člane, ki jim posebno letos odhajajo v zakonski jarem. — Dne 29. januarja je obhajal za naš trg in za celo okolico pomenljivi »Procvit« svoj občni zbor pri Habjanu. Veliko dobrega je že storil in je še posebno okolico naše romarske cerkve prerodil. Prepričani smo, da nam bo to društvo pod vzornim vodstvom domačina gospoda dr. Lorgerja in ob vsesplošnem zanimanju njegovih hvalernih rojakov še mnogo dobrega in koristnega napravilo. Že pred leti si je pripravilo za naš kraj prepotrebno kopališče blizu gostilne Skaletove in odredilo ločen čas kopanja za moške in ženske. Da bo pri tem sklepu ostalo tudi zdaj, ko si je društvo postavilo z velikimi žrtvami novo kopališče v bližini kolo-dvora in ob stekališču vseh potov iz Močelj, Vrha, Dvora in drugih vasi, o tem smo prepričani vsi!

Škale. V soboto dne 24. januarja smo izročili materi zemlji 80 let staro Oremuzevo mammo: Barbaro Kovač, ki se je v večnost preselila pred njenim 90letnim možem. Veselili smo se že, da jo bomo dne 6. februarja gledali pred oltarjem sv. Jurja kot biserno nevesto. Pa je božja volja sklenila, ji biserni venec zaslug in dobrih del v nebesih podeliti. Na zastrupljenju krvi je izdihnila svojo blago dušo v slovenjgraški bolnici. Na njeni zadnji poti so jo obilni udeležbi domačinov sprejeli z domačima gg. dušnima pastirjema in gg. župnikoma Bezjak in Pohraški deveteri še živi otroci, dočim so ji peteri že rajni prišli naproti! Počivaj v miru, biserna žena in dobra mati!

Dobje pri Planini. Razrešen je bil županstva gostilničar Anton Teržan in postavljen za župana Martin Puček, trgovec v Škarnicah. Mesto odbornika Antona Teržana je bil postavljen Janez Čadej, posestnik v Završah.

Središče ob Dravi. Žrtev vzvišenega poklica je postala komaj 39 let stara gospa Justina Panič, soproga privatnega nameščenca. Ko je dala petemu otroku življenje, je izgubila svo-

je. Otrok živi, mater smo pa danes dne 31. januarja položili k zadnjemu počitku. Pretresljiv je bil jok otrok in moža, ko so spustili dobro mamico v grob in metali nanj zemljo. Bog naj tolaži težko prizadete ostale, vzgled dobre, res krščanske matere, ki je bila skoro vsaki dan pri sv. maši, pa naj sveti otrokom, da bodo živeli, kakor jih je ona učila in zopet jo bodo videli in njihova žalost se bode spremenila v veselje. Duši blagopokojne večni mir! — Na svatbi Munda-Štamberger v Obrežu se je nabralo dne 26. januarja na predlog zgovornega starešine gospoda Ivanuša M. 273 Din za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Bog plačaj in daj obilo sreče mlademu paru!

Pišce. Dne 26. januarja smo spremili k poročenemu oltarju zaročenca Sotelšek Alojzija, posestniškega sina iz Blatnega, in Leskovšek Marijo, posestniško hčer iz Dednje vasi. Izhajata iz odličnih naših družin, ki tako pridno sodelujeta pri tukajšnjem Prosvetnem društvu in sploh pri katoliški akciji v župniji. Odlikovala sta se med fanti in dekleti, odlikovala se bosta, tako upamo, med možmi in ženami. Novoporočencema iskreno čestitamo in jima želimo polno mero blagoslova božjega. — Dobrohotni svatje so na njuni veseli gostiji zbrali 160 Din za novo bogoslovno v Mariboru.

Sv. Primož na Pohorju. Lani je bilo rojenih 19, umrlo jih je 8, poroki sta bili 2. — V nedeljo po Božiču smo imeli v šoli malo božičnico z otroško igro in petjem. S pomočjo C M družbe, banske uprave in domačih virov se je nabralo blizu 1300 Din. In tako se je pri božičnici moglo obdarovati precejšnje število otrok. — Dne 18. januarja je predaval gospod Geratič o potrebi kmečkega združevanja v Kmečki zvezi in izobrazbe. Njegova temeljita izvajanja in tople spodbudne besede naj bi obrodile obilo sadu! Hvala mu! — Po predavanju so domača dekleta vprizorila Zaloigro »Čašica kave«. Bil je prvi nastop, pa posrečen. Škoda, da nimamo pravega prostora, ne za kako društvo in ne za oder. Zakaj v šoli je le o počitnicah mogoče. — Rada pa bi tudi naša mladina imela nekaj izobraževalnega življenja. Moški se pridno vadijo petja zadaj v zimskih večerih. — Drugače se nam v gospodarstvu ne obeta nič dobrega. Lesna trgovina počiva. In naši kmetje, drvarji, tesarji in žagarji gledajo s strahom v prihodnost.

Petrovče. Društvo »Gospodar« vprizori dne 8. t. m. ob treh popoldne v dvorani g. župana lepo igro »Pri belem konjičku«, burko s petjem v treh dejanjih. Vsakdo, ki si želi lepe poštene zabave, naj gotovo pride! Bog živi!

Gajovci. Naše Gasilno društvo priredi v nedeljo dne 8. t. m. popoldne po večernicah v Slomškovem domu pri Sv. Marjeti niže Ptuj burko v treh dejanjih »Trojčki«. Čisti dobiček je namenjen za nabavo sesalnih cevi. Vsi prijatelji gasilstva uljudno vabljeni!

Slovenjgradec. V kmetijskem tečaju v Združenem domu v Slovenjgradcu se vrši dne 13. t. m. zborovanje glede organizacije lesne trgovine in ustanovitve lesne zadrage za slovenjgraški okraj. Podobno zborovanje se vrši v okrajnem kmetijskem tečaju v Podgorju dne 1. t. m.

Ali že imate povesti »A njega ni...« ter »Kraljica Estert«. Obe sta krasni. Dobita se v Cirilovih knjigarnah v Mariboru za ceno 15 Din 1 komad.

Pretirana uljudnost. Neki uradnik je želel kratkega dopusta, zato je na svojega predstojnika naslovil sledeče pismo: »Prevzvišeni gospod! Z najglobljejšimi, v moji notranjosti občutenimi čustvi svojega visokospoštovanja do Vaše mogočnosti, se drznem približati se Vaši milosti s preponižno prošnjo, ako je mogoče ugoditi moji neodpust-

Izgubila se je v soboto dne 31. januarja 1931 od mlina Hötzl v Lajtersbergu do Vukovskega dola temnorujava usnjena denarnica z 500 Din gotovine ter raznimi listinami. Pošten najditelj se prosi, da jo proti primerni nagradi odda listniku Joškotu Šketa v Vukovskem dolu. 248

Viničarja s 4 delavci sprejme oskrbnitvo posestva »Grajski marof« v Krčevini pri Mariboru. Predpogoj mirno vedenje in znanje novega vinogradništva. 249

Razglas. P VI 269/15. Dne 19. 2. 1931 ob 8. uri se vrši na licu mesta v Bistrici pri Limbušu št. 16 licitacijska oddaja v najem, oz. zakup nepremičnine nedl. Fras Pavle vl. št. 58 k. o. Bistrica-Radvanje, to je mutni mlin na Bistriškem potoku, hiša v Bistrici št. 16, gospodarsko poslopje, pritikline, pripadajoče zemljiške parcele za dobo od 1. 4. 1931 do 15. 6. 1936. Nepremičnine razkaže doslej reflektantom varuh Kofler Jožef, mlinar v Bistrici. Drazbeni pogoji se lahko vpogledajo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 ob uradnih urah. Ponudbe se lahko stavijo tudi pismeno. Sodišče pa si pridržuje pravico izbire ponudnikov brez ozira na najvišji ponudek. — Okrajno sodišče v Mariboru, odd. VI., dne 5. januarja 1931. 250

Družinska hiša z vrtom s sadnimi drevesi v bližini postaje Orehovavas-Slivnica se prodaja. Izve se v Mariboru, Betnavska c. 6. 246

Preklic. Podpisana preklicujem in obžalujem vse žaljive govorice, katere sem ponovno raznašala okrog o gospodu Jožefu Goričar v Šmartnem ob Paki (k čemur sem bila zapeljana po drugih), kljub temu, da sem vedela, da je vse to, česar sem ga dolžila, le hudobna izmišljotina. Zahvaljujem se tem potom gospodu Goričarju, da je odstopil od kazenskega preganjanja. — Frančiška Zolnir, posestnica, Gorenje, Šmartno ob Paki. 247

Kupil bi, pa denarja ni!

Prejeli smo precej takih-le dopisov iz vrst naših naročnikov, ki bi si radi kupili znameniti Kmetski žepni koledar za leto 1931, pa nimajo denarja. Okrog Velike noči pa se bo dalo nekaj zaslužiti. Zato je uprava »Slovenskega Gospodarja« izposlovala pri Tiskarni sv. Cirila, da lahko naročniki »Slovenskega Gospodarja« naročijo Kmetski žepni koledar sedaj, plačajo pa »a šele okrog Velike noči. Koledar stane 10 D in poštšina 1 Din. Pišite samo dopisnico na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru in napišite: Kot naročnik »Slovenskega Gospodarja« naročam Kmetski žepni koledar. Plačam ga okrog Velike noči. Moj natančen naslov je:

Ime:
kraj:
pošta:

ljivi, z najvdanejšim srcem Vašemu visokemu blagorodju predloženi prošnji za kratek oddih, to se pravi za 14dnevni dopust in sicer edino radi tega, ker so se mi izpustile tri bule. Čast mi je, da smem beležiti Vašega prevzvišenega blagorodja najvdanejši služabnik Jonabol.« — Na rob pisma je napravil sliko, kje ima bule.

V času varčevanja. Gostilničar na letovišču vpraša gosta pri odhodu: »Ali boste prihodnje leto zopet prišli?« — Gost: »Moram. Živimo v času varčevanja in meni je letos ostala ena razglednica vašega kraja, ki jo bom moral drugo leto porabiti!«

Žanček: »Mama, jaz ne maram takega kruha, ki ima polno lukenj.« — Mati: »Nič ne maraj! Saj lukenj ni treba jesti, kar na mizi jih pusti.«

Andrejec, kako vam gre?« vpraša kmet znanega Ribničana, ki je lesene žlice prodajal. — »Kako mi gre? Slabo kot bolniku, vsako uro po eno žlico.«

Ciganka je rekla: »Ko bi imela toliko masti, kolikor imam moke, bi si izposodila ponev in bi spekla pogačo.« — Njen prvi sinček je pristavil: »Jaz bi odnesel v peč, da se izpeče.« — Drugi sinček pa je z rokami kazal, kako bi trpal pogačo v usta in zaklical: »Tako bi jaz potem jedel!« — Cigan pa, oče, je udaril mlajšega sinčka po glavi, rekoč: »Počasi, čemu siliš naprej! Kaj bi ti rad vse sam pojedel.«

Zakaj je hud. Na potovanju je odprl poročnik svoj kovček in pričel razkladati jedačo in pijačo. Ponudil je nasproti sedečemu Judu gnjat: »Ali Vam je ljub?« — »Hvala lepa! Judje ne sme mo jesti prašičjega mesa.« — Častnik je odprl steklenico: »Morda čašo vina?« — »Tudi hvala! Judje ločimo tudi pijačo čisto od nečiste!« — »In če bi imeli žeje umreti?« — »Tedad je drugače. Če smo prisiljeni, nas postava ne veže.« — Častnik potegne sabljo: »Sedaj pa pijte ali pa vas prebodem.« — Častnik se je opravičil: »Ste ludi?« — »Hud sem, pa kako sem hud. Zakaj niste že pri gnjati potegnili sablje?«

Ciganska premetenost. Da bi mu ne vzeli sina k vojakom, zapeljal ga je cigan na pokopališče in je sam šel k naboru. Ko so ga tam gospodje vprašali, kje je sin, odgovoril jim je žalostno: »Lepo prosim, moj sin je revež, on je na pokopališču!« — Dva druga cigana sta to s prisego potrdila in ciganov sin je bil vojaščine prost.

Na počasni železnici. Neka železnica ima to navado, da vozijo vlaki prav po časi. Neki potnik je kupil na odhodni postaji polovični vozni listek. Ko so ga potem ob prihodu prijeli, zakaj ima le samo polovični listek, je odvrnil: »Ko sem na vlak stopil, sem bil še mlad, zdaj pa sem se pri vaši počasni vožnji že postaral!«

Pogodba. Prijatelja sta si kupila konja. Prvi reče: »Kadar bom jaz jahal, boš ti hodil, a ko boš ti hodil, bom pa jaz jahal.« — In drugi je bil s to pogodbo popolnoma zadovoljen.

Pri zdravniku. Kmet je prišel k zdravniku, ki pa se je hotel iz kmeta malo ponorčevati in mu je dal steklenico poduhati ter rekel, da je že gotovo. — Kmet ga je vprašal za račun, ki je znašal 50 Din. Kmet je vzel denar iz žepa

in ga dal zdravniku pod nos: »Poduhajte, bo tudi dovolj!« in je izginil skozi vrata.

Njena volja. On: »Vaš mož torej ne kadi več? K temu je treba mnogo trdne volje!« — Žena: »O, te imam jaz zadosti!«

Kaj je nesramno? Mlad zdravnik, ki še ni imel nič pacientov, da bi jih lečil, si je izmislil to-le: Bogatega sosedu je povabil na večerjo, kjer je sosed tako jedel, da je zbolel. Drugo jutro je zdravnik čakal na bolnika. Ta pa se je mimo njegovega stanovanja odpeljal k drugemu. Zdravnik je jezno rekel ženi: »Vidiš, to je največja nesramnost! Ta človek se pri nas tako naje, da zboli, potem pa gre k — drugemu zdravniku!«

Škornji v postelji. Jurček je star tri leta in dobro ve, kaj se spodobi in kaj ne. Neko jutro si je oče obuval škornje. Močno se je napenjal in pri tem mu je od velikega napora nekaj ušlo. Presenečen se Jurček ozre. Je mogoče? Oče je bil za hip v zadregi, a se hitro zavedel. In, kakor da se ni nič zgodilo, pojasni sinčku: »Veš, tako škripljejo škornji, če niso namazani.« — Jurček je bil potolažen. Čez nekaj dni je oče zbolel in je moral v posteljo. Jurček je bil tudi v sobi. Naenkrat pa se oglasi: »Papa, zakaj pa ležiš v škornjih?«

To bi bil spomin. K vdovi je prišel nek gospod in rekel: »Vaš pokojni mož je bil moj dober prijatelj. Ali je zapustil kaj takega, kar bi mogel vzeti jaz za trajen spomin od njega?« — Ona: »Mene, samo mene je zapustil!«

*

Žalostni dogodki v Rusiji.

Priobčil A. K.

V Rusiji še vedno ni miru in Bog ve, kdaj bo še prišel v to razburkano državo. Vse vre kot jeseni mošt v sodu. Sovjetski voditelji iščejo rešitve v »pjatiletki« in v »kolhozih«, toda rešitve ni in ni. In dvomimo, da bi jo boljševiki sploh kdaj prinesli. Poročila iz Rusije naše dvome le podpirajo.

V Rigi v Latviji izhaja veliki ruski list »Segodnja« (izgovori: »Sevodnja«, kar znači: danes), ki prinaša mnogo novic iz sovjetske Rusije. Naj nekatere izmed njih navedem tukaj v tem listu!

Temkin, član uprave »Kolhozcentra« v Moskvi, je poročal na nekem shodu o kolektivizaciji kmetov. Rekel je, da mora biti v letu 1931 izvedena kolektivizacija vseh srednjih in malih kmetov. Do jesenske setve leta 1931 mora biti kolektiviziranih 6 milijonov kmečkih posestev. Zadnje tri mesece smo izpremenili v kolhoze okrog enega milijona kmečkih gospodarstev. — Tudi prihodnje tri mesece moramo opraviti ogromno delo. Potem je našteval, kje in koliko gospodarstev je bilo kolektiviziranih vsak mesec. Sploh je njegov govor izražal trdno upanje, da se kolektivizacija posreči. Toda kako bo stvar izpadla, je še do dandanes popolnoma negotovo.

Lani do 1. marca je bilo kolektiviziranih 50% posestev in do konca spomladi so mislili priti na 70%. Toda — struna je bila preveč napeta, odpor

prevelik. Zato je dne 2. marca izšel znani Stalinov odlok, da se ljudstva ne sme s silo goniti v kolhoze ter je vso tozadevno krivdo in prenapljenost zvalil na krajevne oblasti. In število kolektiviziranih posestev je padlo na 25% Zdaj zopet bolj pritiskajo in spravljajo kmečka posestva v kolhoze (skupna gospodarstva). Toda kmetje se strahovito branijo, zažigajo kolhoze, koljejo živino in pobivajo komuniste, kar naj dokazujejo sledeči izgledi: Kmet A. Gubarev v vasi Smokovnice blizu poljske meje je bil prištel v razred kulakov (večjih kmetov). Poklicali so ga v vaški sovjet in so mu povedali, da bodo njegovo zemljo izročili kolhozu, a njega bodo poslali v Sibirijo. Gubarev ni nič ugovarjal in se je vrnil domov. Doma je to naznanil ženi, vzel je puško in so je vrnil v vaški sovjet — kjer je ustrelil predsednika vaškega sovjeta I. Pavlova in tajnika kolhoza G. Tihoмиrova. Nato je zažgal veliko poslopje vaškega sovjeta. Gubarev je stal na straži s puško v roki in ni nikogar pustil, da bi bil gasil ogenj. Ko je poslopje zgorelo, je skočil v vodnjak, kjer se je ubil.

Ne daleč od rusko-poljske meje je zgorela sovjetska vas Kozarovo. Zažgali so jo kmetje, ker niso bili zadovoljni s tamošnjim komisarjem. Kmetje so pred hišo komisarja zabarikadirali ter jo od vseh strani polili s petrolejem, da je zgorela. S komisarjem je zgorelo tudi nekaj vojakov rdeče armade.

V Rigo je pred kratkim prišla oseba iz Rusije, ki je pripovedovala, da se po vsem ruskem ozemlju vršijo kmečke vstaje. V okraju Jekaterinoslav so pobili kmetje 30 komunistov in so sežgali 5 kolhozov (skupnih gospodarstev). Policija je zaprla veliko vojakov 30. pehotne divizije, ker niso skrivali svojih simpatij do kmetov in so izjavili, da bodo, če jih pošljejo proti kmetom, prestopili na stran vstašev. Aretiranih je bilo tudi nekaj poveljnikov. Vre tudi med kazaki na Kubanu. V neki stanici so našli oddelek čekistov in kazaki so jih zajeli in vse pobesili.

Kmetje se torej obupno branijo in so strašni nasprotniki komunistov. A tudi delavci in izobraženci srpo gledajo Stalina. Kako in kako dolgo bo Stalin še vzdržal odpor vsega naroda? Ga pač brani vojaštvo. Toda tudi to bo minulo in takrat pride osveta.

Celo vodilni komunisti niso med seboj jedini. Vsak, kdor slepo ne sledi Stalinu, mora iti. Morali so iti Sircov, Buharin in drugi. Izključeni Sircov je imel v Moskvi shod, kjer je ostro kritikoval »pjatiletko«, češ, da jo v določenem času ne bo mogoče izvesti. Po njegovem mnenju bo leto 1931 kritično leto v življenju sovjetske zveze. Komunistična stranka je dolžna o pravem času onemogočiti grozeči propad, da radikalno izpremeni sedanjo politiko.

Rikova je poslal Stalin v izgnanstvo. Gospa Krupskaja, vdova Leninova, se je pa zanj potegnila in je izjavila, da bo prenehala s političnim delovanjem, dokler Rikova ne pokličejo nazaj. V komunističnih krogih upajo ta spor

poravnati tako, da bodo gospo Krupskaja poslali v inozemstvo, da si utrdi zdravje.

Prežalostne razmere v Rusiji osvetljujejo tudi številni samomori. V Leningradu se je umoril nek inženir, ki je bil priča pri obravnavi zoper obrtno stranko in aretiran po končani obravnavi. Jeden izmed osmerih obsojencev — Fedotov — se je v ječi obesil. Ravno tam se je na jeden dan umorilo 70 oseb. Straža je rešila 15 oseb iz smrtnih zank; začasno so jih zaprli, a mestni sovjet jih je zopet izpustil. Prav posebno se penavljajo samomori med delavci in sicer največkrat s pomočjo ogljikovega plina. Niso redki slučajji, da si vzamejo življenje kar cele družine. Ruski listi pristavljajo k temu, da so mogoče čekisti večkrat krivi takih samomorov, da se znebijo neljubih oseb.

Kako se godi delavcem, ki sekajo v Severni Rusiji les, poročajo iz Njujorka. Tam so pri neki pošiljki lesa iz Rusije zopet našli bruno s popisom, v katerih strašnih razmerah morajo opravljati delavci prisilna dela pri sekanju lesa v Severni Rusiji. Pisanje se obrača na brate v inozemstvu in ima napis: »Strašne razmere, v katerih morajo delati ljudje v sovjetskih taborih.« Pisanje sestoji iz 250 besed. V njem se pripoveduje, da na tisoče ljudi zmrzne vsled slabe obleke. Ljudje, ki so shujšali kakor škeleti, so prisiljeni z rokami nositi in valiti težka bruna. Delavec dobi pol funta (20 dek) kruha na dan itd. ...

Pri vseh teh razmerah pa imajo bolj ševiki še vedno veselje, rohniti proti veri in cerkvi. Brezbožniki so o božičnih praznikih napravili v Moskvi ve-

liko demonstracijo, katere se je udeležilo na povelje vlade do 100.000 ljudi. Kljub temu so bile vse cerkve v Moskvi nabito polne pobožnih kristjanov. Pevcem v gledališčih in operah je bilo od vlade prepovedano o praznikih peti v cerkvah.

Tako izgleda »komunistični raj« na zemlji. Nesrečna država, nesrečen narod, ki mora že tu na zemlji preživljati tak pekel!

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Šivalna stroja z ročnim in nožnim pogonom (Ring-čolnicek) se prodaja. Studenci pri Mariboru, Kralja Petra cesta 78. 238

Lepo posestvo 4½ orala na ravnini v Rošpahu blizu ceste za prodati. Vpraša se v gostilni Kös, Leitersberg pri Mariboru.

Učenca sprejme Franc Toplak, Kovač, Ruše, Hirano in stanovanje v hiši. 245

V trgovino mešanega blaga L. Kurnik, Čadram-Oplotnica se sprejme učenca iz poštene hiše. 244

Sprejmo se takoj sodarski učenec z oskrbo v hiši. Mirko Lipold, Mozirje št. 58. 243

Alga, Energin, kina vino, Magna, Elzafluid, Juniper, Franc Jožefovo grenčico dobite vedno v trgovini Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 44

Hlapci k konjem se sprejme takoj, iz dežele z večletnimi spričevaji pri konjih, mora biti pošten, priden in delaven, vojaščin prost, v srednjih letih. Pri gospodu Francu Spes, Maribor, Tržaška cesta. 235

Posestvo 6 oralov, vinograd, sadonosnik, njive, gozd in travnik in nekaj inventarja proda Sušnik Franc, Sv. Jakob v Slov. gor. št. 22, pri Mariboru. 234

Posestvo prodam, vse v dobrem stanu, za okrajno cesto med Sl. Bistrico in Poljčanami. Anton Juhart, Križni vrh, pošta Laporje. 233

Sanke, nove, dobro kovane, za 4 osebe, prodam za 1500 Din. Mlaka, kovač v Lesični, pošta Pilštanj. 231

Iščem 14letno učenko za gostilniško obrt. Oglasi se naj pri pošti Sv. Benedikt v Slov. gor. 229

Pekarija z nekaj zemlje se bo odajala prisilnim sodnijskim potom dne 10. februarja ob 10. uri v sobi št. 4 pri okrajni sodnici v Slov. Bistrici v najem. Nahaja se v Laporju hišna št. 42. Izključna letna najemnina 2800 dinarjev. 223

Prodajam posestvo, 11 joh zemlje, v dobrem stanu, v občini Pretež pri Slov. Bistrici. Več se izve pri Jakobu Sagadin, Kočno pri Laporju. 232

Par konjev, zanesljivih, za poljsko delo, kupi: župnišče Sv. Peter pri Mariboru. 242

Učena zdravega in poštenih starišev, sprejme Vinko Zorko, trgovec pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Upoštevajo se reflektanti z odlično dovršitvijo osnovne šole. Oni z meščansko šolo imajo prednost. Vsa oskrba v hiši. 239

Trsnice in drevesnice Vinko Hrastnik, Št. IIj pri Velenju, nudijo prav krasno cepljeno vinsko trsje kakor: beli burgundec, laški rizling, silvanec itd., cepljeno na Rupestris št. 9 in na Riparijo Portalis. Za rast garantira 95%, za prirast sorte 100%. Lastnik Vinko Hrastnik, absolvent vinarske in sadjarske šole. 6

Oklic! Ne nasedajte za obnovo vaših dobrih vinskih in sadnih leg pri nabavi sadežev raznim nepoklicnim vsiljivcem špekulantom, ampak zahtevajte brezplačno ponudbe in cenik od poklicnega in znanega veččaka, kateri vas postreže v slučaju potrebe z odgovornostjo in pod garancijo z zdravimi sadeži, posebno pa z dobrimi selekcijoniranimi trtami za Dravsko banovino najprikladnejših sortah, po zmerni ceni in to dosežete pri: drevesnici-trtnici J. Gradišnik, Šmarjeta, p. Celje. 102

„Slov. Gospodar“ stane:

a) v Jugoslaviji:

Celoletno 32 Din.
Polletno 16 Din.
Četrtno 9 Din.

b) v inozemstvu:

Celoletno 64 Din.
Polletno 32 Din.
Četrtno 18 Din.

Dražba zastavljalnega blaga.

V mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica št. 46, bo dne 11. februarja t. l. efektivna dražba od 9. do 12. ure dopoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure popoldne. 237

ZAHVALA.

V dveh letih sem po zlobni roki kar trikrat pogorel. Bil bi gmočno težko oškodovan, da nisem zavarovan pri zavarovalni banki **Slaviji**, koja mi je vse trikrat kar najkulantneje znatne odškodnine takoj izplačala. Tej družbi se radi tega javno lepo zahvalim ter isto vsakemu najtopleje priporočam!

Ivan Cencelj, posestnik v Tremorju. 241

Ženin in neveste!

Šmarskega okraja!

Štedite Vaš denar, dobro ga boste uporabili v prvem času Vašega novega gospodinjstva. Oglejte si pred nakupom zalogo v veletrgovini

ED. SUPPANZ V PRISTAVI.

Za 15% znižane cene. — Prijetne avtobusne zveze od vseh straneh. 230

Srečna roka

najde vedno najprimernejše tudi pri negi zdravja. Imamo ljudi, ki se jim posreči, da ostanejo zdravi celo življenje. Mnogo ljudi rabi že nad 34 let Fellerjev pristni lepo dišeči »Elsafluid«, da se obvarujejo proti mnogim obolenjem in znajo z njim koristiti tudi drugim ljudem pri revmatičnih, protinskih, nervoznostnih bolečinah, pri bolečinah v hrbtu in križu, trganju, bodljajih, glavni- in zobobolu, slabih mišicah in pri drugih boleznih olajšati bolečine in odvrniti bolezni.

Storite znako, pomagalo bo tudi Vam!

To notranje in zunanje slovito domače sredstvo in kosmetikum dobite v lekarnah in zadnjih trgovinah v poskusnih steklenicah po 6 Din, dvojnih steklenicah po 9 Din ali velikih steklenicah po 26 Din. Po pošti 1 zavoje z 9 poskusnimi, ali 6 dvojnimi ali 2 velikimi steklenicami 62 Din, več takih zavojev mnogo ceneje. Po pošti se naroča pri 1378

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA,
Elsatrg 341. — Savska banovina.

H. C. HANSON

Trate pri Mariji Snežni na Velki, okraj Sveti Lenari v Slovenskih goricah.

menjalnica vsakovrstnega zrnja. Prvovrstni mlinški izdelki, točna postrežba, najnižje dne-vne cene brez vsake konkurence. Pridite, pogledajte, naročite! 3

Šivalni stroji

znamke

Rast & Gasser

na 24 mesečne obroke

KOLESA**Puch & Styria**

na 10 mesečne obroke

PUCH motorna kolesa

na 12 mesečne obroke

kakor tudi dobre stare šivalne stroje od Din 500— in rabljena kolesa od Din 800— naprej, pri

Alojz Ussar

trgovina s šivalnimi stroji, kolesi in motorji 168

Maribor

Gosposka ulica 20.

Inserirajte!**Pljučna bolezen je ozdravljiva!**

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, izbruhanje krvi, hripavost, naduha, bodenje itd. — se ozdravi.

NA TISOČE ŽE OZDRAVLJENIH!

Pred uporabo

Zahtevajte takoj **mojo knjigo »Nova umetnost prehranjevanja«**, katere je že mnoge rešila. Uporablja se lahko pri vsakem načinu življenja in pomaga bolezen hitreje premagati. Telesna teža se poveča in pljuča polagoma zapnenijo. Resni možje zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metode ter jo radi uporabljajo. Čim prej začnete s tem prehranjevanjem, tem bolje je. — **Popolnoma zastoj** dobite **mojo knjigo**, iz katere izveste mnogo koristnega. Kdor ima bolečine in se hoče tehitro in brez nevarnosti rešiti, naj še danes piše. Ponovno povdarjamo, da dobite po polnoma **brezplačno**, brez vsake obveze za Vas moja navodila in Vaš zdravnik se bo gotovo s tem od prvovrstnih profesorjev priznanim **novim načinom Vašega prehranjevanja strinjal**. V Vašem interesu je, da takoj pišete, da Vam potem takoj postreže moje tamkajšnje zastopstvo. Črpajte pouk in ojačenje **življenske volje** za zdravje iz knjige **izkušenega zdravnika**. Ona nudi okrepčilo in **življensko tolažbo** ter se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za današnje stanje **zdravljenja pljučnih bolezni**. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN,

Ringbahnstrasse 24, Abt. 624.

Po uporabi

1470

JOSIP PIRICH

usnjarna in parna žaga
pri Sv. Lenartu v Sl. gor.

prodajalne: **Sv. Lenart v Slov. gor. in Ptuj, Hrvatski trg 2**

priporoča svojo veliko zalogo **lastnih izdelkov** in sicer:

raznovrstne **podplate**, črno in rujavo **goveje gornje usnje**, telečje in goveje **boks usnje** ter **čevljarske potrebščine** vseh vrst **po najnižjih cenah in veliki izberi**.

V obeh prodajalnah se vzamejo **svinjske, goveje in druge kože** v predelavo na podplate in vsakovrstno zgornjo usnje. Nadalje se tudi kupujejo vsakovrstne **sirove kože** po najboljših cenah. — Priporoča tudi

lastno parno žago

za razžaganje vsakovrstnega **okroglega lesa**, ter veliko zalogo **desk in lat**. — Mnogoletna izkustva v stroki opravlčujoje vsestransko priznanje **mojih izdelkov**.

Cepljene trte in sadna drevesa nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj, železniška postaja Moškanjci, skladišče v Hlaponcih. V zalogi so trte, sedanji čas priporočljive sorte in od sadnih dreves Bobovec. — Zahtevajte cenik na kratek naslov: **Trsničarska zadruga, p. Juršinci**. 42

Učenska za strojno pletenje se takoj sprejme, Matilda Fleimiš, Hrastnik. 150

Za prodati posestva, velika, srednja in mala, tudi vinogradi v Halozah. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri posredovalcu posestev g. Tomažu Zartl, p. Sela pri Ptuj. 205

Majerja in viničarja potrebujem z več delavnimi močmi. Aleksander Misita, Jarenina št. 47. Oglasi se lahko pri J. Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 157

Cepljene trte v več priporočljivih sortah ima v zalogi Jožef Gošnik, Breg, Konjice. 202

PREDIVO

Vam za 10 Din 1 kg predelam v **vrvi in štran-ge**. — Vrvarna Anton Šinkovec. Celje, **Gosposka ulica 3**. — Zaloga kočev, plah, žime, gurt in špage. 208

Vzmoti ste,**Troelektronski aparat „Reinartz“**

kompleten, z vsemi potrebščinami in zvočnikom Din 1.980.—

Štirielektronski aparat „Reinartz“

kompleten z vsemi potrebščinami in finim zvočnikom »Amplion A C 27 Din 3.600.—

Zahtevajte tudi ponudbe za novejša aparate za priključek na električni tok!

Radio Ljubljana

podružnica **MARIBOR, Aleksandrova cesta 44**

Lepa fotografija, najlepše darilo, izdeluje najceneje fotografski atelje »Eli« v Mariboru, Aleksandrova cesta 1, pri frančiškanski cerkvi. 118

Cepljene trte, vkoreninjene divjake in sadna drevesca nudi v najnižji ceni in dobra kakovost: Alojz Grabar, posestnik in vrtnar, p. Juršinci pri Ptuj. 91

Močan fant poštenih staršev se sprejme za učenca pri Peter Trogerju, sedlar in tapetar v Mozirju. Stanovanje in hrana v hiši. 191

Gramofone, šivalne stroje, otroške vozičke in kolesa popravljajo najboljši specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 1500

Po zelo znižanih cenah prodaja radi prezidave vse manufakturno blago, posebno pa sukno (štof) za moške obleke, tudi gotove v vsaki velikosti ter veliko izbiro volne in svile za neveste. Anton Macun, Maribor, Gosposka ul. 10. 76

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev. 1

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Kava, dnevno sveže pražena

¼ kg od 13 Din do Din 27. — Čaj nove žetve svetovnih znamk v veliki izbiri in ceni je že prispel. — Zaloga celokupnega vedno svežega specerijskega blaga direktnih virov po dnevni ceni. 1301

Ekspozitna hiša
Aleksandrova 19

„LUNA“
MARIBOR

last. A. Pristernik
Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga: nogavic, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. Pletenin: majc, puloverov, telovnikov, lastni izdelki. Čevlje za dom in telovadbo, snežne čevlje, dežnike, igrače. — Lastna pletarna in predtiskarija, tudi se prevzame entlanje in ažuriranje. — Ves pribor za šivanje, kakor volna, svile itd. Krojači in šivilje dobe znaten popust. — Tudi gugalne konje, sanke, vozički za pupe po izredno nizkih cenah. — Na drobno in na debelo. 1334

Oglasujte v „Sl. Gospodarju!“

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—
Posojila na vknjižbo, poročilo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192